

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑνδέκατος Συνδρομὴ ἑτήσια : Ἐν Ἀθήναις, ἑρ. 10, ἐν ταῖς ἡπάρχουσιν ἑρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἑρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἀρχοῦνται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἑτήσιαι.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6

31 Μαΐου 1881

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

[Μυθιστορία Ι. Ρουφφίνη.—Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].
Συνέχεια· ἰδίαι σελ. 321.

Ἐπὶ τοῦ ἐξώστου.

Τὸ ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ Ἀντωνίου ἐπινοηθὲν ἀνάκλιντρον ἐφθάσε τέλος καὶ ἐδοκιμάσθη προσηκόντως ὑπὸ τοῦ Σὶρ Ἰωάννου, ὅστις ἐκήρυξεν αὐτὸ ἀριστοτέχνημα. Ἀφοῦ δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ἀντικείμενα, ἀναγκαῖα τοῦ ἀνακλίντρον παραρτήματα — ἐν οἷς ἰδίως ζωγραφικὴ πυξὶς — διετέθησαν προσηκόντως, κομισθέντα ἐκ Νικαίας, ὁ ἱατρὸς Ἀντώνιος εἰσηλθε τὴν μεσημβρίαν τῆς πρώτης Μαΐου παρὰ τῇ μίς Δάβεν καὶ τῇ εἶπε·

— Ἐτοιμασθῆτε εἰς κἄτι ἀπρόοπτον!

— Τί πρᾶγμα; ἠρώτησεν ἡ Λουκία.

Εἶτα δὲ ἀτενίζουσα ἐπ' αὐτὸν, ἐφάνη ἀναγινώσκουσα ἐπὶ τῆς μορφῆς του τὴν λύσιν τοῦ αἰνίγματος, διότι ἐγένετο περιπόρφυρος καὶ εἶπε:

— Θὰ σηκωθῶ;

— Brava! ἀνεφώνησεν ὁ Ἀντώνιος, ἐννοήσας εὐθύς. *La lingua batte dove il dente duole*¹. Μάλιστα, θὰ σηκωθῆτε, ἀλλὰ ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ὑποβληθῆτε εἰς ἀπείρους περιορισμοὺς καὶ ἀνυποφόρους προφυλάξεις. Δὲν σᾶς εἶνε συγχωρημένον νὰ περιπατήσετε, οὐδὲ νὰ ἐγγίσετε κἂν τὸν πόδα σας κατὰ γῆς, διότι ἔχει ἀκόμη ἀνάγκη ἀπολύτου ἀναπαύσεως ἐπὶ δεκαπέντε ἡμέρας. Θ' ἀφήσετε τὴν κλίνην σας, ἀλλὰ θὰ ἐξαπλωθῆτε ἡσύχως εἰς αὐτὸ τὸ μακρὸν ἀνάκλιντρον, τὸ ὁποῖον φέρουν ἡ Ῥόζα καὶ ἡ Σπεράντσα, καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ τὰς ἀφήσετε νὰ κάμουν ὅ,τι πρέπει, καθὼς ἐπίσης θ' ἀφήσετε τὴν Χούτσινς νὰ σᾶς ἐνδύσῃ. Ὅπωςδὴποτε δὲν πιστεύω τοῦτο νὰ σᾶς δυσχερῆσῃ· ἐπεθύμουν νὰ κάμω κἄτι περισσότερον, ἀλλὰ δὲν τολμῶ.

Ἐπρεπεν ἡ Λουκία νὰ ἔχῃ σκληροτέραν καρδίαν ἐκείνης ἣν εἶχε, ἔν' ἀντιστῇ εἰς τὴν συγκεκινημένην φωνὴν καὶ τὸ ἐκτετυτικὸν βλέμμα τοῦ Ἰταλοῦ· τὸ ἐλαφρὸν νέφος, ὅπερ εἶχε πρὸς στιγμὴν σκιασῇ τὸ μέτωπόν της διελύθη εἰς ἱλαρὸν μεδίδιαμα.

— Εἶμαι πολὺ ἀχάριστος, εἶπε· συγχωρήσατέ με.

Καὶ ἔτεινεν αὐτῷ τὴν χειρὰ της, χεῖρα τοσοῦτω μικράν καὶ θελκτικὴν, ὥστε ὁ Ἀντώνιος ἤ-

1. Ἀκριβὲς μετάφρασις τῆς δημώδους προομιᾶς: Ὁ πονεὶ τὸ δόντι χτυπᾷ τὴ γλῶσσαν. Σ. τ. Μ.

ΤΟΜΟΣ ΙΑ'—1881

σθάνθη φοβερὰν ὄρεξιν νὰ τὴν φιλήσῃ· ἤρξασθαι ὅμως κρατήσας αὐτὴν ἐπὶ ἐν δευτερολεπτον μεταξὺ τῶν χειρῶν του. Μετὰ μίαν ὥραν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, εὐθυμώτατος, ἐδόθη εἰς τὴν μετακύλισιν τῆς Λουκίας ἀπὸ τῆς αἰθούσης εἰς τὸν ἐξώστην, ὅπου εἶχεν ἤδη ἐτοιμασθῇ σκηνὴ πρὸς προφύλαξιν τῆς ὥραιας ἀσθενοῦς ἀπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων.

— Ἀχ, τί εὐμορφα! τί εὐμορφα! ἀνέκραξεν ἡ νεῖς· περιφέρουσα κύκλῳ τὰ βλέμματα. Πῶς ἦτο δυνατόν νὰ ὑποθέσετε πρὸς στιγμὴν, εἶπε στρεφόμενη πρὸς τὸν ἱατρὸν, ὅτι ἡ φαντασία μου ἠδύνατο νὰ ὑπερβῇ τοιαύτην πραγματικότητα; Καὶ αὐτὴ ἡ τολμηροτάτη ποιητικὴ φαντασία δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀναπλάσῃ τοιαῦτα θαυμάσια.

— Τῇ ἀληθείᾳ, ἀπήντησεν ὁ ἱατρὸς, δὲν ἐφοβούμην νὰ σᾶς φανοῦν αἱ περιγραφαὶ μου ὑπερβολικαί. Μολονότι Σικελὸς τὴν ψυχὴν καὶ ἐνθουσιώδης θαυμαστῆς τῆς γενεθλίας μου νήσου, ὁμολογῶ ὅτι ἡ σκηνὴ τὴν ὁποίαν ἔχομεν ἐνώπιόν μας δὲν εἶνε κατωτέρα οὐδεμιᾶς τῶν περιηρημοτέρων θέσεων τῆς Σικελίας.

— Πῶς οἱ φοίνικες αὐτοὶ, οἱ ὁποῖοι σαλεύουν τόσον ἐπιχαρίτως, δίδουν ἀνατολικὸν ἐντελὸς τύπον εἰς τὴν Βορδιγέραν! Ὑποθέτε· κάνεις ὅτι εὐρίσκεται εἰς τὴν Ἀσίαν! εἶπεν ἡ Λουκία.

Ἦτο δ' ἀληθὲς μεγαλοπρεπέστατον τὸ θέαμα. Ἀπέναντι τῶν θατῶν ἐξετείνετο ἐπ' ἄπειρον ἡ θάλασσα, ὁμαλὴ ὡς ἀτοπτρον, χρωματιζομένη ἀπὸ τοῦ ἀνοικτοῦ πρασίνου μέχρι τοῦ βαθέος ἐρυθροῦ καὶ τοῦ βαθυκυάνου, ποῦ μὲν ἀστράπτουσιν ὑπὸ τὸν ἥλιον ὡς ἄπειρος ἀδάμας, ποῦ δὲ ἀναπτύσσουσα τὰς ἰδιοτρόπους πτυχὰς τοῦ ἀφρώδους λευκοῦ τῆς χιτῶνος. Ἐπὶ τοῦ καθροῦ ἐκείνου βάθους διαγράφεται ἀποτομῶς θαλὸς ἀλίσων μὲ σκούρους ἐρυθροὺς καὶ ζῶνας ἐρυθράς, συρόντων τὰ δίκτυά των εἰς τὴν ἀκτὴν καὶ συνοδούντων ἐκάστην αὐτῶν κίνασιν δι' ἄσματος λυπηροῦ, ὅπερ ἐξασθενίζει καὶ ἡδύνει πῶς ἡ μεταδίδουσα αὐτὸ ἡγῶ τῶν ὄψεων. Δεξιὰ πρὸς δυσμὰς ἡ ἀργυρώδης ταινία τῆς ὁδοῦ, ἐλίσσασμένη ἐν μέσῳ δισχοροπιτιμένων οὐλίσκων, συστάδων ποτακαλλεῶν καὶ φοινίκων, φέρει τὸν ὀφθαλμὸν εἰς τὸ ἀκρωτήριον τῆς Βορδιγέρας, μαγαντώδῃ σμάραγδον κλείοντα τὸν ὀρίζοντα, ἐμοιάζοντα πρὸς τὴν καταγραφὴν χολασσαίου τινός, τέρατος κατακεκλιμένου καὶ κρύπτοντος τὸ ῥῆγος αὐτοῦ

ἐντὸς τῶν κυμάτων. Ἐκεῖ πέραν, ἐντὸς μικροῦ τινος διαστήματος, ἀναπαύοντος καὶ φαιδρύνοντος τὸ βλέμμα, ἀναπτύσσονται πᾶσαι τοῦ πρασίνου αἱ ἀποχρώσεις, ἀπὸ τῆς ὀχρᾶς ἐλαίας μέχρι τῆς σκοτεινῆς κυπαρίσσου. Φοίνικες δὲ σύμφυτοι, χρυσοῦντες τὰς κορυφὰς τῶν ὑπὸ τὸν ἥλιον καὶ βυθίζοντες τοὺς πόδας τῶν εἰς τὴν σκιάν, σαλεύουσιν ἐπιχαίρωντες τοὺς μεγαλοπρεπεῖς τῶν θυσάνους ὧν ἐκ μέσου ὑψοῦται κομψὸν κωδωνοστάσιον, στίζον τὸν ἀνέφερον οὐρανόν.

Πρὸς ἀνατολὰς ἡ ἀκτὴ καμπυλοῦται χαριέντως, εἴτα δὲ κλίνουσα ἐλαφρῶς πρὸς μεσημβρίαν, χάνεται βαθμῆδόν εἰς τὸ βάθος τοῦ θαλασσίου ὀρίζοντος. Ἀπὸ τριῶν σημείων τῆς μεγάλης ἐκείνης ἡμισελήνου, ἐντὸς τῆς ὁποίας ὑπνώττουσι τὰ κύματα, ἐγείρονται τρία ἐπ' ἀλλήλα κλιμακῶδον ἀκρωτήρια, διάφορα τὸ χρῶμα καὶ τὴν ἀποψιν· τὸ ἐγγύτερον εἶνε βράχος ἐρυθρὸς καὶ γυμνός, τοσοῦτον ἀστράπτων ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὥστε μόλις τολμᾷ ν' ἀτενίσῃ ἐπ' αὐτὸν τὸ βλέμμα· τὸ δεύτερον, κατὰφυτον καὶ δασυδές, φέρει ἐπὶ τῆς κορυφῆς του μικρὸν χωρίον, ὥστε στέμμα ἐκ τοίχων, τὸ δὲ τρίτον, ἐκτὸς μικροῦ τινος φωτεινοῦ σημείου, μόλις φαίνεται ἐν ἀπόπτῳ ὡς κυανῇ τις ὀμίχλη. Δύο λευκὰ ἱστία περικάμπουσι τὸ μικρὸν αὐτὸ τελευταῖον ἀκρωτήριο· τὸ τοπεῖον, λουόμενον ὑπὸ φωτὸς, διακοπτομένου που καὶ που ὑπὸ τῆς βαθείας τῶν βράχων σκιᾶς, ἀντανάκλῃ τὴν ἀνεστραμμένην μορφήν του εἰς τὸ ὑγρὸν κάτοπτρον, οὐτινος δεσπόζει, χρυσιζόντα δὲ ἄτομα κυμαίνονται ἐντὸς τῆς διαφανοῦς ἀτμοσφαίρας, καὶ γραμμὴ τις μαργαρώδης ὑπεμφαίνει μακρὰν τὰς βράχους τῶν βουνῶν. Γῆ, οὐρανὸς καὶ θάλασσα συγχέουσι τὰς διαφόρους αὐτῶν χροιάς, καὶ ἐκ τῶν διαφόρων ἐκείνων ἀποχρώσεων γεννᾶται ἰσχυρὰ καὶ ἐπιβάλλουσα ἁρμονία, ὡς ἀπὸ συμφωνίας καὶ συνηχούντων μουσικῶν φθόγγων.

— Ἐδῶ ἔχετε ν' ἀσκήσετε ὅσον θέλετε τὴν γραφίδα σας, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος. Ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν, ὅταν θὰ ᾔσθε ἐντελῶς ἐξοικειωμένη μετ' ὅλας αὐτὰς τὰς καλλονάς, αἵτινες θαυβοῦσιν αὐτὴν τὴν στιγμὴν τοὺς ὀφθαλμούς σας, θὰ τὰς ἐκτιμῆσετε καὶ θὰ τὰς ἀπολαύσετε πολὺ περισσότερο.

— Ἀλλ' αὐτὸ τὸ κάμνω καὶ τώρα, σὰς βεβαίῳ, εἶπεν ἡ Λουκία.

— Ναί, ἀλλὰ θὰ τὸ κάμνετε καλλίτερον ἐντὸς ὀλίγου, ἐπ' ἀνέλαβεν ἐπιμένων ὁ Ἀντώνιος. Ἡ ἀντίληψις τοῦ ωραίου ἐπέρχεται βαθμιαία, δὲν εἶνε στιγμιζὶς ἀποκάλυψις. Ἀπαιτεῖ ὅχι μόνον καιρὸν, ἀλλὰ καὶ μελέτην· τοποθεσίαν ὡς αὐτὴ τὴν ὁποίαν βλέπομεν ὀμοιάζει μετ' μουσικὴν συμφωνίαν. Πολλὰ τῆς λεπτομερεῖς καλλοναὶ ἐννοοῦνται εἰς πρώτην ἀκρόασιν· ἀλλ' ἡ συνοχὴ τῶν διαφόρων φράσεων, ἡ ἀμοιβαία τῶν σχέσις, ἡ ἀτομικὴ οὕτως εἶπεν συναρμονία πρὸς τὸ ὅλον, τὸ σύνολον τέλος πάντων δὲν γίνεται καταληπτὸν

εἰμὴ μετὰ πολλὰς καὶ ἐπανειλημμένας ἀκροάσεις.

— Νομίζω ὅτι ἔχετε δίκαιον! εἶπεν ἡ Λουκία, ἥτις γενικῶς ἐφρόνει πάντοτε ὅτι ὁ ἱατρὸς εἶχε δίκαιον. Ἀπορῶ, ἐξηκολούθησε λέγουσα, διὰτὶ πᾶν ὅ,τι ἔχει τύπον ἀνατολικὸν κάμνει τόσον βαθεῖαν ἐντύπωσιν εἰς τὴν φαντασίαν. Δὲν δύναμαι ν' ἀποσπάσω τὸ βλέμμα μου ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ φοίνικας. Μοῦ φέρον εἰς τὸν νοῦν μου τὰς σταυροφόρας, τοὺς ἱππότες, καὶ τὰς σκηναὶς τῆς Ἱερᾶς Γραφῆς.

— Ἡ φαντασία δανεῖζεται πολὺ ἀπὸ τὴν μνήμην, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος, καὶ ἐπομένως μᾶς ἐπαναφέρει εἰς τὸ παρελθόν. Δὲν λησμονεῖ τις τὰς ἱστορίας, τὰς ὁποίας ἤκουσεν ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς μητρὸς του. Ἡ πηγὴ αὐτὴ οὐδέποτε στερεῖται, καθ' ὅλον τὸ ταξιδίδιόν μας ἐν μέσῳ τῶν φλογερῶν ἄμμων τοῦ βίου.

— Τὴν ἀγαπῶ, αὐτὴν τὴν Βορδιγέραν, ἀνεφώνησεν ἡ Λουκία μετὰ τινα παύσιν.

— Καὶ ἐντούτοις, ὅσον ὠραία καὶ ἄν ᾔνε, παρετήρησεν ὁ Ἀντώνιος, σὰς κρύπτει μίαν τῶν μεγαλοπρεπεστέρων ἀπόψεων τῆς γαλλικῆς παραλίας.

— Αὐτὸ δὲν με λυπεῖ διόλου, ἀπήντησεν ἡ Λουκία. Τοποθεσίαν πολὺ μεγάλην περισπᾷ τὴν προσοχήν μου· οἱ ὀφθαλμοί μου ἐλκύονται πάντοτε, χωρὶς νὰ θέλω, πρὸς τὸν ὀρίζοντα. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ θάλασσα εἶνε αἱ μόναι εὐρεῖαι ἐκτάσεις, τὰς ὁποίας θεωρεῖ τις πάντοτε μετ' ἀληθινὴν εὐχαρίστησιν.

— Ἀληθῶς, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος. Ἔχετε ψυχὴν καλλιτέχνου.

— Ἐπεθύμουν νὰ εἶχα, ἀπήντησεν ἡ Λουκία ἐλαφρῶς ἐρυθριῶσα.

— Τώρα δὲ σὰς ὀδηγήσω κάπως εἰς τὰ περίχωρα, εἶπε φαιδρῶς ὁ ἱατρὸς. Βλέπετε τὸ μικρὸν ἐκεῖνο χωρίον εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ἀποτόμου αὐτοῦ βουνοῦ; εἶνε τὸ Σπεδαλέττι, ἐξ οὗ ὀνομάζεται καὶ ὁ κόλπος.

— Τί περίεργον ὄνομα! Σπεδαλέττι! Δὲν σημαίνει μικρὰ νοσοκομεῖα;

— Μάλιστα. Εἶς φίλος μου, ἀρχαιολογὸν, φρονεῖ ὅτι εὗρεκε τὴν παραγωγὴν του. Λέγει ὅτι ἐν πλοῖον, ἀνῆκον εἰς τοὺς ἱππότες τῆς Ῥόδου (ἐκείνους ἀκριβῶς, τοὺς ὁποίους ἐσυλλογίζεσθε πρὸ μικροῦ) καὶ πλέον εἰς τὴν Μεσόγειον, ἀπεβίβασεν εἰς τὴν παραλίαν αὐτὴν ἀνθρώπους πάσχοντας πανώλην. Ἐστήθησαν τότε ἐκεῖ μικρά τινα ξύλινα παραπήγματα δι' αὐτοὺς τοὺς δυστυχεῖς, καὶ ἀπετέλεσαν, κατὰ τὴν ἰδέαν τοῦ φίλου μου, τὸν πυρῆνα τοῦ χωρίου αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον διετήρησε φυσικῶς τὸ ὄνομα τοῦ ἀρχικοῦ του προορισμοῦ. Τὴν γνώμην τοῦ φίλου μου ὑποστηρίζει τὸ γεγονός, ὅτι εἰς μικρὰν ἀπόστασιν φαίνονται τὰ ἐρείπια ἐκκλησίας καλουμένης Ῥουότα, κατὰ παραφθορὰν πιθανῶς τοῦ ὀνόματος τῆς Ῥόδου.

— Καὶ ὑπάρχουν ἀκόμη ἐκεῖ νοσοκομεῖα; ἠρώτησεν ἡ Λουκία.

— Ὅχι· τὸ Σπεδαλέττι κατοικεῖται σήμερον ἀποκλειστικῶς ὑπὸ ἐργατικῶν καὶ βωμαλέων ἀλιέων, οἵτινες οὐδέποτε στεροῦνται ἐργασίας. Ἡ φύσις, πλάσασα τὸν κόλπον αὐτὸν τόσον ὠραῖον, τὸν ἐπλάσσε συγχρόνως γαλήνιον καὶ ἀσφαλῆ. Ἡ θάλασσά του, προστατευομένη πρὸς δυσμὰς ὑπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Βορδιγέρας καὶ πρὸς ἀνατολὰς ὑπὸ τῶν τριῶν αὐτῆς ἀκρωτηρίων, εἶνε πάντοτε ἡρεμὸς, ὅσον τετραγυμένη καὶ ἄν ᾔνε μακρύτερα, καὶ τοιοῦτοτρόπως οἱ ἀλιεῖς τοῦ Σπεδαλέττι ἐργάζονται μετ' οἰονδήποτε καιρὸν.

— Καὶ πῶς ὀνομάζεται τὸ χωρίον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον φαίνεται ἐκεῖ κάτω ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ δευτέρου ὄρους, ὑπεράνω τοῦ Σπεδαλέττι; Ἔχει καὶ αὐτὸ τὴν ἱστορίαν του;

— Τὸ ὀνομάζουν εὐλόγως, καθὼς βλέπετε, colla (λόφον). Σημειώσατε δὲ, ὅτι ὅταν ἡ χολέρα ἐμάστιζε τὸ Σάν-Ρέμο, οὐδεὶς τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου αὐτοῦ προσεδέχθη.

— Οἱ κάτοικοί του θὰ τὸ ἐθεώρησαν βέβαια θαῦμα, εἶπεν ἡ Λουκία.

— Εἶμαι βέβαιος, ὅτι θὰ ἐπλάσαν μυριάς ἀνοησίας. Ἡ ὑψηλὴ θέσις τῆς Κόλλας ἐξηγεῖ ἐντελῶς τὸ ὑγεινὸν τοῦ κλίματός της. Τὸ ἀνεξήγητον ὅμως εἶνε, ὅτι ἡ ἐπιδημία, σταματήσασα ἐνώπιον τοῦ δευτέρου ἀκρωτηρίου, τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ Σάν-Ρέμο, τὸ ὑπερεπήδησε χωρὶς νὰ τὸ ἐγγίσῃ, καὶ ἐνέσκηψεν εἰς τὴν Νίκαιαν, ἀφήσασα ἀνέπαφον ὅλον τὸν διάμεσον χῶρον. Ὁμολογήσατε, ἐξηκολούθησεν ὁ ἱατρὸς μειδίων, ὅτι ἡ Κόλλα σὰς φαίνεται τίποτε, παραβαλλομένη πρὸς τὸ Σπεδαλέττι. Οἱ ἱππότες καὶ ἡ πανώλης σὰς φαίνονται πολὺ ὑπέρτερα τῆς χολέρας καὶ τῶν ἱατρῶν.

— Θὰ σὰς ἀπαντήσω, εἶπεν ἡ Λουκία, κατὰ τὸν ἱρλανδικὸν τρόπον, δηλαδὴ δι' ἄλλης ἐρωτήσεως. Ἡ λευκὴ αὐτὴ κηλὶς, ἡ ὁποία λάμπει ἐκεῖ κάτω εἰς τὸ πλεόν μεμακρυσμένον ἀκρωτήριο δὲν εἶνε μοναστήριον;

— Εἶνε ἐκκλησία καὶ αὐτὴ, τῆς Παραγίας τῆς Φρουροῦ, ἀντιζήλου τῆς Λαμπεδοῦσας, ἀλλ' ἀντιζήλου ἀτυχοῦς, πρέπει νὰ τ' ὀμολογήσω.

— Ὅλαι λοιπὸν αἱ ἐκκλησίαι εἶνε ἀφιερωμέναι εἰς τὴν Παναγίαν;

— Σχεδὸν ὅλαι. Ἡ Παναγία εἶνε τὸ πάθος τοῦ λαοῦ μας. Τὸ κατ' ἐμὲ δὲ, σὰς τὸ ὀμολογῶ εὐλικρινῶς, μετ' ἀνέχεται πολὺ συγκινητικὴ ἡ λατρεία αὐτῆς, ἡ δεισιδαιμονία ἃν θέλετε, ἥτις ἀποθεώνει τὴν γυναῖκα καὶ τὴν καθιστᾷ μεσίτριν ἐλέους καὶ οἰκτιρμοῦ μετὰξὺ τῆς θεότητος καὶ τῶν δυστυχῶν. Ἡ λατρεία αὐτῆς εἶνε ὁ μεγαλύτερος φόρος σεβασμοῦ πρὸς τὰς ἀρετὰς τῆς γυναικείας φύσεως.

— Φρονεῖτε ἀληθῶς, ὅτι αἱ γυναικες εἶνε καλλίτεραι τῶν ἀνδρῶν;

— Ἐμφυτόν τι αἶσθημα μοῦ τὸ λέγει, ἀπεκρίθη ὁ Ἀντώνιος· ἀλλὰ δὲν ἔχω τόσην πείραν τῶν γυναικῶν, οὐδὲ τῶν ἀνδρῶν, διὰ νὰ λύσω τὸ ζήτημα διδακτορικῶς. Τοῦτο μόνον δύναμαι νὰ σὰς βεβαιώσω, ὅτι ἐξ ὅλων τῶν ὁμοίων μου ὄντων, τὰ ὁποῖα ἔτυχε νὰ σχετισθῶ, τὸ ἀσυγκρίτως ὑπέρτερον ὅλων ὑπῆρξε μία γυνή.

Δὲν ἀξιοῦμεν νὰ ἐξηγήσωμεν, διὰτὶ ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος, ὅστις ἔπρεπε νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν Λουκίαν, θωπεύον τὴν γυναικείαν αὐτῆς ὑπερηφάνειαν, ἐπάγασεν αὐτὴν τοῦναντίον καὶ τὴν κατέστησε σιωπηλήν. Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι τοιοῦτον ὑπῆρξε τὸ ἀποτέλεσμα τῶν λόγων τοῦ ἱατροῦ, ὥστε καὶ μετὰ τὴν ἀναχώρησίν του ἔμεινεν ἡ νεάνις ἐπὶ μακρὸν καθημένη, ἀδιάφορος πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ τὸ πέριξ τοπεῖον, λησμονοῦσα τὴν ἱστογραφίαν καὶ τὰ βιβλία της, καὶ βυθισμένη εἰς μελαγχολικὸν τινα σεμβασμόν. Ταλαίπωρος Λουκία! Ἐκ τῶν σκέψεων τῆς ἐξήγαγεν αὐτὴν μετὰ μικρὸν ἡ ἔλευσις τοῦ Σίρ Ἰωάννου κρατοῦντος ἐπιστολῆν. Τὸ γράμμα ἦτο τοῦ Ὁδραῖ, ὅστις ἀνήγγελλεν, ὅτι ἡναγκάσθη νὰ βραδύνη τὴν ἀναχώρησίν του ἕνεκα λόγων ὑπηρεσίας. Ἡγνῶει, ἔλεγε, πότε αἱ περιστάσεις ἤθελον τοῦ ἐπιτρέψαι νὰ ἐπιβιβάσθῃ· δὲν ἤλπιζεν ὅμως νὰ τὸ κατορθώσῃ πρὸ τεσσάρων μηνῶν, καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἤθελε τὸ προαγγεῖλαι εἰς τὸν πατέρα του. Ἡ Λουκία ἀπεδέξατο λίαν ἀπαθῶς τὴν εἶδησιν ταύτην.

— Ὅπως δὴποτε, πατέρα, εἶπε, μόνον τέσσαρες μῆνες εἶνε ἀκόμη, καὶ τὸ παραγορητικὸν εἶνε, ὅτι δὲν ἔχομεν πλέον ἀνάγκην νὰ βιασθῶμεν ν' ἀναχωρήσωμεν ἀπ' ἐδῶ.

— Μετὰ τὴν ἀλήθειαν, ἀπεκρίθη ὁ Σίρ Ἰωάννης, ὅπως ἤλθον τὰ πράγματα, ἡμποροῦμεν νὰ θεωρήσωμεν εὐχάριστον αὐτὴν τὴν βραδύτητα. Ἡ εἰδήσις αὐτῆς ἀφαιρεῖ καὶ ἐν βάρος ἀπὸ τὴν ψυχὴν μου. Δὲν ἤθελα νὰ φθάσῃ ὁ υἱός μου εἰς τὸ Λονδίνον καὶ νὰ εὕρῃ μόνον ὑπηρετὰς εἰς τὸ σπίτι. Τώρα ἡμποροῦμεν νὰ ὀδοιπορήσωμεν κατὰ μικροὺς σταθμούς καὶ νὰ μείνωμεν ὀλίγον καὶ εἰς Παρίσιους.

— Ὡ, πατέρα! εἶπεν ἡ Λουκία, δὲν με μέλει διόλου διὰ τὸ Παρίσι· δὲ μείνωμεν ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερο εἰς αὐτὴν τὴν ὠραίαν Ἰταλίαν.

— Ἀλλὰ, ἀγαπητὴ μου, ὑπέλαβεν ὁ βυρωνέτος μετὰ τινος ἐπιμονῆς, διότι δὲν τοῦ ἤρεσκε νὰ βλέπῃ τὰ σχέδιά του ἐμποδιζόμενα, ἐπιθυμῶ νὰ γνωρίσῃ ὀλίγον τοὺς Παρισίους. Εἶνε ἀναγκάστον τοὺς ἐπεράσαμεν τόσον γρήγορα πέρυσιν, καὶ ἤσουν τότε τόσον ἀσθενεῖς, ὥστε μόλις τοὺς εἶδες.

Εἴτα μετὰ στιγμιαίαν τινα σκέψιν, καθ' ἣν ἐφάνη ἀμφισβητῶν τι ἐνδομύχως πρὸς ἐαυτὸν, προσέθηκε.

— Οἱ Παριῖοι, μολονότι εἶνε φρενῶν κατώτεροι τοῦ Λονδίνου, εἶνε ὁπωςδὴποτε μέρος, ὅπου ἡμπορεῖ τις νὰ περάσῃ εὐαρέστως μερικὰς ἐ-

βδομάδας. Ἐχουν πράγματα, τὰ ὅποια ἀξίζουν νὰ τὰ ἰδῇ τις· τὰ Ἠλύσια πεδία παραδείγματος χάριν, μολοντί δὲν συγκρίνονται μὲ τὸ Ἀὐδ-Πάρκ.

Ὁ παραλληλισμὸς τῶν δύο μεγαλοπόλεων δὲν ἐξηκολούθησεν, διότι προσελθὼν ὁ Γιάννης ἀνήγγειλεν, ὅτι ἀνθρωπὸς τις ἐπεθύμει νὰ ὁμιλήσῃ εἰς τὸν βαρωνέτον. Πόθεν ἔρχεται; Ὁ ἀνθρωπὸς αὐτὸς εἶχεν ἀναφέρει τὸ ὄνομα τοῦ Ἀντωνίου, καὶ ὁ Γιάννης ἔκρινεν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ τοῦ ὅτι ὁμοιάζεν ἔμπορον ἵππων.

— Ἐμπορὸς ἵππων! ἀνεφώνησεν ὁ Σίρ Ἰωάννης.

Καὶ κατέβη ταχέως τὴν κλίμακα, εὐκίνητος ὡς νεανίας.

Ἄς συλλογισθῇ τις ὅτι ὁ Σίρ Ἰωάννης ἦτο συνειθισμένος νὰ ἱππεύῃ τακτικῶς καθ' ἑκάστην, ἵνα ἐκτιμήσῃ πόσῃ εὐχαρίστησιν προὔξενῃσαν εἰς τὰς ἀκοάς του αἱ λέξεις αὐταὶ καὶ μόναι: ἔμπορος ἵππων. Τῷ εἶχον ἀλληλοδιαδόχως ἀποστείλει ἐκ Νικαίας δύο ἵππους· ἀλλ' ὁ μὲν εἰς ἦτο χωλὸς, ὁ δὲ ἄλλος πλήρης ἐλαττωμάτων. Οὕτω δὲ ὁ Σίρ Ἰωάννης, ἀπελπισθεὶς εἶχε παραιτηθῇ τῆς ἱππασίας.

Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος ἀνθρωπὸς ἦτο πραγματικῶς ἔμπορος ἵππων, μεταβαίνων εἰς Γένουαν μετ' ἵππων πρὸς πώλησιν, ζῶων πρώτης ἐκλογῆς, *bestie magnifiche*, ὡς ἔλεγε. Ὁ διάλογος ἐγένετο διὰ γλώσσης τινος δυσκαταλήπτου καὶ παραδόξου, εἰδους τινος *lingua franca*, ἥτις ὅμως ἐπῆρκεσε τέλος εἰς συνεννόησιν τῶν ἐνδιαφερομένων. Ὁ Σίρ Ἰωάννης παρηκολούθησε τὸν ζώεμπορον εἰς μικράν τινα ἀπόστασιν, ὅπου οὗτος εἰδείκνυε μακρόθεν τὸ δῆθεν ἵπποστάσιόν του, καὶ μετὰ τινος ὥρας ἐπεφάνη ἱππεύων εὐτῶμον ἱππάριον, εὐχάριστον ἔχον τὸ ἐξωτερικόν, ὑπερὸ ἔμπορος εἶχε βεβαιώσει ὡς ζῶων ἥρεμον καὶ εὐαγωγότατον, — πρᾶγμα πιθανώτατον ἄλλως, διότι τὸ ζῶον εἶχε τριπλασίαν τοῦλάχιστον ἡλικίαν τῆς δηλωθείσης ὑπὸ τοῦ ἐμπόρου.

— Ἐλπίζω νὰ ἦνε πραγματικῶς ἥσυχον, ἀνέκραξεν ἡ Λουκία, φοβηθεῖσα κάπως ἐκ τῶν ἱππικῶν ἐλιγμῶν τοῦ πατρὸς τῆς.

— Ἐνὰ παιδί ἡμπορεῖ νὰ τὸ διοικήσῃ, ἀπήντησεν ὁ Σίρ Ἰωάννης, ὅστις ἀπὸ τινος χρόνου εἶχεν αἰσθανθῇ τὴν ἀνάγκην νὰ παραιτηθῇ πλεόν τῶν θυμοειδῶν ἵππων. Κύτταξε τὸ στόμα του, Λουκία· ὑπακούει εἰς τὸ ἐλάχιστον κίνημα.

Καὶ ἐκτελὼν τοὺς λόγους τοῦ ὁ βαρωνέτος, ἤρχισε περιχαρὲς νὰ στρέφῃ πρὸς πᾶσαν διεύθυνσιν τὸν ἵππον του, μέχρις οὗ τέλος ἡ Λουκία ἐφώνησε πρὸς αὐτόν.

— Πατέρα, πατέρα! θὰ ζαλισθῇς καὶ θὰ ζαλίσῃς καὶ τὸ ἄλογον!

Τὴν αὐτὴν στιγμὴν νεανίας τις, ἐνδεδυμένος ὡς ἱπποκόμος καὶ κρατῶν εἰς χεῖρας τοῦ πτελόνου, εἰσώλισθησεν ἡρέμα διὰ τῆς κηπικῆς θύ-

ρας, καὶ μετὰ τινὰς στιγμὰς δισταγμοῦ, ἐπλησίασεν εἰς τὸν Σίρ Ἰωάννην, ὅστις πάραυτα ἔσφιγγε τοὺς χαλινούς. Ἦτο ὁ Πρόσπερος, ἐρχόμενος ταπεινῶς μετὰ τὴν ἀξιωματικὴν ἐκείνην ἡμέραν, ἵνα προσφέρει τὸν φόρον τῆς εὐγνωμοσύνης τοῦ εἰς τὸν γενναῖον βαρωνέτον. Καίτοι δὲ αἱ εἰλικρινεῖς εὐχαριστήσεις τοῦ Προσπερου ἐξεφράζοντο εἰς διάλεκτον ἐντελῶς ἀκατανόητον εἰς τὰ ἀγγλικά ὅσα τοῦ Σίρ Ἰωάννου, τὸ βλέμμα ὅμως καὶ ἡ φωνὴ τοῦ ταλαιπώρου νεανίου ἦσαν τοσοῦτον ἐκφραστικὰ, ὥστε τὰ ἰταλικά του ἦχουν σχεδὸν ὡς ἀγγλικά εἰς τὰς ἀκοάς τοῦ Σίρ Ἰωάννου. Πλὴν δὲ τούτου ἡ ὥρᾴ μορφή καὶ ἡ ἰσχύότης τοῦ πτωχοῦ ἀμαξηλάτου ἐπηύξανον ἔτι καὶ ὑπεστήριζον τὴν ἀφελῇ αὐτοῦ εὐγλωττίαν.

Ὁ Σίρ Ἰωάννης συνεκινήθη, καὶ ἵνα κρύψῃ τὴν συγκίνησίν του, ἤρχισε πάραυτα, δι' ἐξωργισμένου ἤους, νὰ διδάσκῃ τὸν νεανίαν τὰ πρὸς τοὺς ὁδοιπόρους ἐν γένει καθήκοντά του καὶ ἰδίως τὰ πρὸς ἐξαιρετικούς τινὰς ὁδοιπόρους. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὴν γλῶσσαν τοῦ βαρωνέτου οὐδὲν ἡρμῆνευεν ἦθος, οὔτε βλέμματα οὔτε χειρονομίαι, μάτην ἀντήχησεν αὕτη εἰς τὸ οὖς τοῦ Προσπερου, ὅστις βλέπων χαμῶ καὶ περιστρέφων διὰ τῶν χειρῶν του τὸν πτελόν του, ἐφαίνετο ἀληθῶς ὡς ἐγκληματίας, οἷον προσεπάθει νὰ παραστήσῃ αὐτὸν ὁ Σίρ Ἰωάννης.

Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ βαρωνέτος, ἔφιππος πάντοτε, ἤρχιζεν ἀμνηχανὼν πῶς νὰ περάνῃ μετὰ τινος ἀξιοπροσέπειας τὴν σκηνὴν ἐκείνην, εἶδε τὸν ἱατρὸν, ὅστις εἶχεν ἔλθει εἰς τὸ πανδοχεῖον ἵνα ἴδῃ τὸ ἀπόκτημα τοῦ βαρωνέτου, περὶ οὗ ὅλος ὁ δῆμος ἦδη ὠμίλει.

— Φίλτατέ μου ἱατρέ! ἀνέκραξεν ὁ Σίρ Ἰωάννης διὰ φωνῆς ἐγκαρδίου, χαίρω πολὺ ὅτι σὰς βλέπω· σὲς ἔχω ἀπείρους ὑποχρεώσεις.

Πρώτον νῦν ἤκουεν ὁ ἱατρός τὸν Σίρ Ἰωάννην ἀποκαλοῦντα αὐτὸν *φίλτατόν του ἱατρὸν*, καὶ τοσοῦτον ἐκθύμως καὶ ἀνυποκρίτως· διὰ τοῦτο δὲ καὶ μεγάλην ἀπέδωκε σημασίαν εἰς τοὺς λόγους ἐκείνους, καὶ παρακαλέσας τὸν βαρωνέτον νὰ μὴ κάμῃ λόγον περὶ ὑποχρεώσεων, τὸν συνεχάρη ὅτι ἠτύχησε ν' ἀποκτήσῃ τόσῳ εὐμορφον ζῶον. Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ἐφθασεν ὁ Γιάννης, καὶ ἀνήγγειλεν ὅτι ὁ σταῦλος, ὅστις εἶχε χρησιμεύσει εἰς τοὺς προηγούμενους δύο ἵππους, εὐρίσκειτο κατελιγμένος, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ κενωθῇ πρὸ μιᾶς τοῦλάχιστον βδομάδας. Ἡ εἰδήσις αὕτη ἐψύχρανεν ἐπαισθητῶς τὸν ἐνθουσιασμὸν τοῦ γηραιοῦ εὐπατρίδου. Ὁ Ἀντώνιος τὸ παρετήρησε, καὶ λαθὼν κατὰ μέρος τὸν Πρόσπερον, ταπεινὸν πάντοτε καὶ συντετριμμένον, ἀντήλαξε μετ' αὐτοῦ ὀλίγας λέξεις· εἶτα δὲ, πλησιάζας εἰς τὸν βαρωνέτον, ἀνήγγειλεν αὐτῷ ὅτι ἡ οἰκία ὅπου κατῴκει ὁ νεαρὸς ἡνίοχος εἶχεν ἀρκετὰ καλὸν σταῦλον, καὶ ὅτι θὰ ἦτο ἴσως εὐχάριστος εἰς τὸν Σίρ Ἰωάννην νὰ ἐμπιστευθῇ τὴν φρον-

τίδα τοῦ ἵππου τοῦ εἰς τὸν Πρόσπερον, εἰς τὸν ὁποῖον τοιοῦτοτρόπως θὰ ἔκαμνε καὶ μεγάλην χάριν. Ὁ Πρόσπερος, προσέθηκεν ὁ ἱατρός, εἶχε νεώτερον ἀδελφόν, ὅστις ἠδύνατο νὰ τὸν ἀντικαταστήσῃ ὡς ἀκόλουθος τοῦ βαρωνέτου, ὅτε ἐκεῖνος θὰ ἦτο εἰς κατάστασιν νὰ ἀναλάβῃ τὴν ταχυδρομικὴν του ὑπηρεσίαν. Ὁ βαρωνέτος ἀπεδέχθη προθύμως τὴν πρότασιν, καὶ ὁ Πρόσπερος, ἔξαλλος ἐκ χαρῆς ἐπὶ τῇ εὐτυχίᾳ του, ἐβοήθησε τὸν νέον αὐτοῦ *signor padrone* νὰ ἀφιππεύσῃ. Ὁ Σίρ Ἰωάννης παρέδωκεν αὐτῷ τὸν ἵππον, καὶ τῷ παρήγγειλε ῥητῶς νὰ εὐρίσκεται καθ' ἑκάστην πρωτὴν ἀκριβῶς εἰς τὸ πανδοχεῖον ἵνα λαμβάνῃ τὰς ἡμερησίας του διαταγὰς.

[Ἐπεται συνέχεια.]

ΚΕΡΚΥΡΑ

[Μελέτημα Φερδινάνδου Γρηγοροβίου].

Συνήχεται ἐπὶ σελ. 321.

Ἐν Ἀνεμομύλῳ μεταξὺ ὑψηλῶν φοινίκων κεῖται ἡ παλαιότερα τῆς Κερκύρας ἐκκλησία, ἡ μόνη βυζαντινοῦ ρυθμοῦ καὶ ὁλοκληρῆ, τιμωμένη ἐπ' ὀνόματι τῶν ἁγ. Ἰάκωνος καὶ Σωσιπάρχου, τῶν πρώτων ἀποστόλων τοῦ ἰονίου χριστιανισμοῦ, θεωρουμένων μαθητῶν τοῦ Παύλου, ἐν ὀνόματι τῶν ὁποίων ὁ ἀπόστολος ἡσπάζετο ποτε τοὺς Ῥωμαίους. Ὁ Μουστοξύδης ἀνάγει τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ εἰς τὸν 12 αἰῶνα. Δύο ἑλληνικαὶ ἐπιγραφαὶ, σκοτειναὶ πῶς τὸν νοῦν, εἰσὶ τετελιγμέναι ἐπὶ τοῦ πυλῶνος αὐτοῦ, οὗ τὸ ἐσωτερικὸν εἶνε δυστυχῶς ἀσβεστωμένον· ἐν τῷ νάρθηκι ὑψοῦνται δύο ἀρχαῖοι στῦλοι, ὑποστηρίζοντες τρία τόξα, ἐφ' ὧν τρεῖς ἀψίδες. Τὸ μοναστήριον κατεστράφη ἐνταῦθα ἐθρήνησε ποτε, ὡς μοναχὴ, Αἰκατερίνη, ἡ σύζυγος τοῦ τελευταίου Παλαιολόγου Θωμᾶ, ἀδελφοῦ καὶ κληρονόμου τοῦ τελευταίου αυτοκράτορος, τὴν πτώσιν τοῦ Βυζαντίου· ἐνταῦθα καὶ ἀπεβίωσε τῇ 16 αὐγ. 1462. Αἰψάνα τοῦ τάφου αὐτῆς πιστεύει ὅτι εὗρεν ἐν τῷ ναῷ ὁ Buchon. Ἡ μεγάλη τραγωδία τῆς πτώσεως τῶν τελευταίων Παλαιολόγων εἶναι ἐπίσης συγκινητικὴ ὡς ἡ τῆς δυναστείας τῶν Χρυστάουρων· κατεστράφησαν ἡ ἐν μοναστηρίοις ἡ ἐν ἀθλιότητι. Ὁ Θωμᾶς ἀπεβίωσεν ὡς συνταξιούχος τοῦ Πάπα ἐν Ῥώμῃ, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Δημήτριος ὡς μοναχὸς ἐν Ἀδριανουπόλει καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Ἐλένη, βασίλισ τῶν Σέρβων ὡς καλογράϊα ἐν Λευκάδι. Εἰς τῶν υἱῶν του ἐμαρνήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὁ ἕτερος ἐπαὶτὼν ἐν Ῥώμῃ! Ὑπὸ τοὺς φοίνικας τῆς μικρᾶς ἐκκλησίας μοὶ παρέστη ἡ πτώσις τοῦ Βυζαντίου, τόσῳ μάλλον ζωηρότερα, καθόσον ἐγγίζει ἡ ὥρᾴ, καθ' ἣν ἡ ἰσχὺς τῆς ἐμαρμένης θέλει κατασυντρίβῃ ἐν τῷ αὐτῷ Βυζαντίῳ καὶ τὸν θρόνον τοῦ σουλτάνου Μωάμεθ. Τίς ἔσται ἄρά γε ὁ ἐκτελεστής; Τίς εἰσελεύσεται θριαμβευτικῶς εἰς τὰ ἀνάκτορα; Ὅδὸς φέρεται ἀπὸ Καστράδων εἰς Στρατιὰς, ὅπου

ἐγκαταλειμμένη κεῖται ἡ παλαιὰ βασιλική, Παναγία Παλαιόπολις. Ἡ κόγχη νῦν εἶναι ἐστραμμένη πρὸς τὴν ὁδόν· θάμνοι αὐξάνουσι περὶ τὸν κατηρειπωμένον πυλῶνα, ἐντομα πετῶσι περὶ τὸν ἔρημον τόπον· λίθοι δὲ τινες δεικνύουσι τοὺς τάφους οἰκογενειῶν, ἐξασκουσῶν ἐνταῦθα δικαιοματία. Τὸν πυλῶνα τῆς βασιλικῆς ἀποτελοῦσι τεμάχια μαρμάρων καὶ στήλαι, ὧν αἱ βάσεις κρύπτονται ὑπὸ γῆς. Βυζαντινὴ τις ἐπιγραφή καὶ ὁ λέων τοῦ ἁγ. Μάρκου περιβάλλονται ὑπὸ ἄλλων λίθων· ὥστε ἔχομεν καὶ τὰς τρεῖς ἱστορικὰς περιόδους ἐνταῦθα πλησίον ἀλλήλων, Κέρκυραν, Βυζάντιον καὶ Ἑνετίαν. Ἡ Παλαιόπολις εἶναι ὀκκοδομημένη ἐξ ἐρείπων ναοῦ ἀρχαίου, ἡ δὲ προσωνυμία αὐτῆς δεικνύει τὴν θέσιν τῆς παλαιᾶς πόλεως, ἥτις νῦν τέθραπται μεταξὺ ἀνθρώπων καὶ λαχανοκήπων.

Ἡ Κέρκυρα, πλὴν τῆς ἀτάκτου συλλογῆς ἀρχαιοτήτων ἐν τῷ γυμνασίῳ, δὲν κενετῇται ἴδιον μουσεῖον. Ἐθαύμασα ἰδὼν ἐν τῷ ἀγγλικῷ νεοκροταφείῳ ἐν ὑπαίθρῳ ἐκτεθειμένα ἔργα γλυπτικῆς ἀρχαῖα καὶ ἐπιτυμβίους λίθους, ἀποτελοῦντα μέρος τῆς συλλογῆς τοῦ ἱππότη Woodhouse, ἥτις συνιστάμενη ἐξ ἀγγείων, πηλίνων ἀρχαιοτήτων, κοσμημάτων, ἰονίων νομισμάτων καὶ ἐπιγραφῶν ἐπὶ χαλκοῦ, μετηνέχθη εἰς τὸ βρετανικὸν μουσεῖον. Καὶ πρότερον δὲ εἶχον μετενεχθῇ ἀρχαιοτήτες κερκυραϊκαὶ εἰς Ἑνετίαν, μάλιστα εἰς τὸ μουσεῖον Νάνη. Ἀρχαιοτήτας εἶδον καὶ παρὰ τῷ γερμανῷ προξένῳ Φέλς· τοιούτας φέρουσιν οἱ χωρικοὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, τὸ πλεῖστον νομίσματα· ἡ Κέρκυρα εἶχε πλοῦτον τύπων νομισμάτων ἐπίσης ὡς αἱ Ἀθήναι. Ἡ σπουδαιότερα καὶ κάλλιστα διατηρουμένη ἀρχαιότης τῆς Κερκύρας εἶναι τὸ μνημεῖον τοῦ Μενεκράτους, ἀνασκαφὴν τῷ 1843, οὗ τὴν ἐξάμμετρον ἐπιγραφὴν ὁ Κίρχωφ ἀνάγει εἰς τὸν 5 αἰῶνα.

Ἀπέναντι τῆς Παλαιόπολεως κεῖνται οἱ νέοι τοῦ Ἀλκινόου κῆποι, δηλαδὴ μεγάλη βασιλικὴ ἔπαυσις. Εἶδον ἱκανὰς ἐπαύσεις ἐπὶ ὠραιότερας, ἀλλ' οὐδεμίαν ἔχουσαν τόσον θαυμασίαν τοποθεσίαν, ὡς τὸ ἐπὶ τῆς ἀκτῆς βασιλικὸν ἀγροκήπιον· εἶναι πλουσιώτερον ἢ ὁ ἐν Ἀθήναις κῆπος, ὁ δὲ τελευταῖος δορυμνὸς χερσὶν εἶχεν ἐπιφέρει καὶ εἰς τοῦτον πολλὰς βλάβας, ὡς καὶ εἰς ἐκείνον. Τὰ περὶ τῆς βασιλικῆς ἐπαύσεως εἰσὶ συνεχῆς κῆπος· ἐνταῦθα μικραὶ ἐπαύσεις ὠραϊοτάται καὶ ἐραταίναι, οἷα π. χ. ἡ τοῦ Κ. Βασιλάκη, ἐν ἣ παρατηρεῖται ἀπερίγραπτον ποικιλίαν γηίνων καὶ θαλάσσιων σκηνῶν· κύκλῳ ὁποῖον πλήθος ῥόδων, ὁποῖα καλλονὴ ἡ τῶν ἀνθέων τῆς ἐρίκης! Ἡ ἐξοχικὴ αὕτη οἰκία εἶναι παραπολὺ ἐπὶ τὸ φαεινότερον ὠρεῖα δι' ἑνα βουλευτήν· εἶναι ἐνδιαίτημα τῶν Μουσῶν δι' ἑνα ποιητήν, ὡς τὸν Ἀριόστον.

Ἐλλόγως ζητεῖται ἡ θέσις τῆς Ἀκροπόλεως τῆς Κερκύρας ἐν τῇ περιχώρῳ ταύτῃ, περὶ ποῦ

παρά τὸν ὠραῖον καὶ γλοερὸν λόφον τῆς Ἀναλήψεως, ὅστις ἐκτείνεται μέχρι τῆς ἀποκρήνου παρχίας τοῦ ἁγ. Ἡλίου, ἣν σκιαζοῦσιν οὐρανομήκεις ἐλαῖαι. Εἶδομεν ἐνταῦθα ζωηροὺς νέους σφαιροβολοῦντας, καὶ ἀνεμνήσθημεν τῶν παιγνίων τῶν ὁμηρικῶν Φαιάκων. Ὁ λαὸς συνειθίζει νὰ χορεύῃ ἐνταῦθα κατὰ τὴν ἐορτὴν τῆς Ἀναλήψεως τοιαύτην σκηνὴν περιέγραψεν ὁ Βάρσβεργ—καὶ τῇ ἀληθείᾳ ἡ πλατεῖα αὕτη εἶναι μέγαρον τοῦ Ὀλύμπου μεγαλοπρεπὲς θελούμενον ὑπὸ ἀθορύβου δάσους ἐλαίων. Ἀνῆλθομεν πρὸς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἀναλήψεως, ὅπου εὐρομεν γυναικας, κοσμοῦσας μύρτοις τὰς εἰκόνας, οὗσης Μ. Παρκευῆς.

Ἐνταῦθεν βλέπει τις πρὸς τὸν κόλπον Χαλκιόπουλου τὸν ἀρχαῖον Ὑλλαῖον λιμένα, κολπόμενον βαθέως εἰς τὴν ξηρὰν καὶ ἀποσβεσνύμενον εἰς τέλματα. Νεκροθάλασσαν τὴν ὠνόμασεν ἡδὴ ὁ Πορκακκίος· λόφοι κεκαλυμμένοι ὑπὸ δασέων φυλλωμάτων, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁποίων διακρίνονται τὰ χωρία Βηρός, Ψωραροὶ καὶ Σκυλόπατρις (Σκυλοπιάστρες;) περιβάλλουσιν αὐτὸν, ἀπὸ τέρω δὲ ὑψοῦνται δύο βουνὰ, χαρκακτηριστικῶν σχημάτων, μία πυρραμὶς, ἥς ἡ κορυφὴ φέρει τὴν κυπαρισσοστεφῇ ἐκκλησίαν τῆς ἁγ. Παρκευῆς, καὶ ἡ ἐτέρα πετωδὴς ἄκρα τῶν ἁγ. Δέκα, ἐκ τοῦ ὁμωνύμου χωρίου λαβοῦσα τὸ ὄνομα. Διὰ μέσου τῶν ἐξοχῶν φαίνεται ἡ ἀνοικτὴ θάλασσα· ἐνταῦθα ὥρουν ἐν ἀσφαλεῖ αἱ κεκυραῖκα τριήρεις, ὡς αἱ τῶν Ταραντίνων ἐν τῷ mare piccolo τῆς Τάραντος. Ὁ ὠραῖος ὅρος ἀπετελεματώθη πρὸ πολλοῦ, καὶ μόνον ἀλιευτικαὶ λέμβοι νῦν ἐπιπλέουσι.

Φθάνει τις εἰς τὸ τέρμα βαδίζων παραπλευρῶς τῇ βασιλικῇ ἐπαύλει ὑπὸ λόφους σκιερὰς διὰ μέσου θαλασσιῶν κατωφερειῶν, μεστῶν μεσημβρινῶν καλλοῦντος δένδρων καὶ ἀνθέων, ὑπὸ κρουσταλλωδῶν ὑδάτων ποτιζομένων. Ἐνταῦθα εἶναι ἡ Εὐδὴ τῆς φύσεως, ἥς ἡ γαλήνη καὶ εὐδαιμονία δὲν περιγράφονται λόγῳ. Γελόντα παιδία προσήρχοντο πηδῶντα· προτείνοντα ἄνθη, προσκαλοῦσι τὸν περιηγητὴν νὰ εἰσέλθῃ εἰς τοὺς κήπους, καὶ δρέψῃ τῶν καρπῶν, ὅσους θέλῃ. Λαμπρὸς οὐρανὸς στεγάζει τὰ σκιερὰ δένδρα· ἰονικὸν Πάσχα καὶ ὁμηρικὸς αἰθὴρ! Παντοῦ βλέπει τις ἀρνία βόσκοντα ὑπὸ τοὺς ἐλαιῶνας· τὸν γλυκὺν κλαυθρὸν τῶν ἀποδίδει ἡ ἡχὴ τῶν παιδίων καὶ τῶν ἀκτῶν· τὸ πάσχα καθιστᾷ δόλοκληρον τὴν νῆσον κλασικὸν εἰδύλλιον!

Ἡδὴ φεγγόβολοι διὰ μέσου τῶν φυλλωμάτων τῶν κήπων τὸ ὑπέροχον κῦμα τοῦ Ὑλλαῖου λιμένος· ἔλκοντος ἡμᾶς κάτω πρὸς τὴν ἀκτὴν, ἀλλ' ἡμεῖς προχωροῦμεν ὅπως πληροστέτης τῆς εἰκόνης ἀπολαύσωμεν. Ἐξελθόντες ἰδὼν ταύτην. Κόλπος ἀκτινοβολῶν μέχρι τῶν ἐσχατιῶν αὐτοῦ, μετὰ μελανωπῶν ὑψωμάτων, ἐστεφανωμένος ὑπὸ θυγατρῶν ἀκτῶν, ἐφ' ὧν βασιλεύει ἡρεμία ἄκρα — δύο νησίδες ἐν τῷ μέσῳ τῶν κυμάτων—

ἀπώτερον ἡ ἀνοικτὴ θάλασσα καὶ τὰ ὄρη τῆς Ἡπείρου πέπλω ἀγλῶς περιβεβλημένα. Εἶναι καθρέπτης τῆς Ἀρτέμιδος, ὁ Εὐδυμίων ὑπνώττει ἐνταῦθα μετὰ τῶν μύρτων, αἱ Νύμφαι κατέρχονται ὅπως ἀπαρχήρητοι λουθῶσιν ὑπὸ τὸ μαρμαῖρον ἐπὶ τῶν κυμάτων φῶς τῆς σελήνης!

Ἐν τῷ στομίῳ τοῦ λιμένος τοῦ Ὑλλου κεῖνται οἱ σκόπελοι ἐκεῖνοι — εἰκὼν σπανία — κατοπτρίζοντες ἐπὶ τῶν ὑδάτων. Ἐπὶ τοῦ πρώτου, ἀδένδρου καὶ ἐπιπέδου, συνδεομένου μετὰ τῆς ἀκτῆς διὰ προκυμαῖας ἐκ πετρῶν σεσωρευμένων, ὑπάρχει μοναστήριον γυναικείον, γοητευτικὸν ἄλυσμα μάλλον ἢ οἰκοδόμημα δυνάμενον νὰ ὀνομασθῇ. Ὀλίγον ἀπὸ τέρω ἐπιπλέει τὸ ἔτερον νησιδίον, ὑψηλότερον ὡς μαρμαῖρον πλοῖον, ἐφ' οὗ, ἐν μέσῳ κυπαρίσσων, ὁμοίων πρὸς στήλας ναοῦ, ὑψοῦται ἡ μονὴ τοῦ Παντοκράτορος. Ἐκεῖθεν τῆς ἀκτῆς, ἐπὶ ἑτέρου τῆς παρχίας κρασπέδου εἶναι καὶ ἄλλο ναΐδιον, ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Νικολάου, ὅστις ἀνεπλήρωσε τὸν ἐνάλιον θεὸν παρὰ τοῖς ἔλλησι χριστιανοῖς, περαιτέρω οἱ πρόποδες τῶν ἁγ. Δέκα, ἁγ. Κυριακῆς, αἱ Βενίτσες, κατὰ σειρὰν ἀποπερατοῦνται ἐντὸς τῶν ὑδάτων. Τὸ μέρος τοῦτο, ἀφ' οὗ θεᾶται τις τὴν ἰδανικὴν εἰκόνα τῆς φύσεως, ἐν τῶν θαυμασιωτέρων τῆς νήσου, καλεῖται Καρότι.

Ἐπὶ τῆς ἀκτῆς ὑπάρχει ἐπάνω λίθου θν κα. λῦπτει χιονόλευκον ὄρασμα, κιβώτιον, φέρον ἐπιγραφὴν Μ. Θ. Βλαχέρναις. Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη τῆς ὁμωνύμου μονῆς με ἀνέμνησε τὰς ἐν Βυζαντίῳ Βλαχέρνας καὶ τὴν ὀνομαστὴν ἀνακτορικὴν ἐκκλησίαν τῆς Πουλχερίας. Τὸ ὄνομα αὐτῶν περιεπλανήθη μετὰ τῶν Βυζαντινῶν εἰς τὴν Ἑσπερίαν, τὸν μεσαιῶνα ἐνωρὶς ἀνεφάνη πάλιν ἐν Ῥαβέννῃ, καὶ ἐν αὐτῷ δὲ τῷ Ἀβεντίνῳ τῆς Ῥώμης ὑπῆρχε τόπος, in Blachernis καλούμενος. Ἡ τοῦ νησιδίου ἐπιφάνεια εἶναι τόσον μικρὰ, ὥστε μόλις ἐξαρκεῖ εἰς φωλεὰν ζεύγους ἀλκυόνων· αὐτῇ κατοικεῖ μία μοναχὴ. Ἡ ἀδελφὴ τῶν Βλαχερνῶν ἐκόσμου ἐπίσης, τὴν προῖκν τῆς Μ. Παρκευῆς, τὴν πύλιν τοῦ ναΐδριου, καὶ εἶχεν ἡδὴ στεφανώσῃ θαλαρᾷ δάφνῃ τὰς παλαιὰς βυζαντινὰς εἰκόνας. Αὕτη ἡ ἰδία, ἡδὴ πρεσβυτίς, ἐφαίνετο ἀσκητικὴ, ὡς εἰκὼν ἁγίας, μάλλον δὲ ἐπὶ τοῦ ἱλαροῦ προσώπου τῆς — εὐγενοῦς ἑλληνικοῦ τύπου — ἐξωγραφεῖτο ἡ αὐτάρκεια. Ἡ ὑπαρξὶς ἐνταῦθα ὁμοιάζει παρακμήν, ἡ σιωπηλὴ ἐργασία τῆς ἱερείας, ἥτις πλέκει στεφανῶνας μύρτων περὶ τὴν πύλιν, ἐνῶ ἀκούεται ὁ φλοῖσθος τοῦ κύματος περὶ τὸ μικρότατον πάντων τῶν νησιδίων. Δύο μικροὺς χώρους καὶ ἐν ἀνώγειν ἔχει ἡ κατοικία παρὰ τὸ ναΐδιον καὶ ἀνακτορικὸν ὄρανιον παρὰ τὴν θύραν· ἀλλὰ καὶ κήπος, μόλις 2 ἢ 3 τετραγωνικῶν βημάτων, ὑπάρχει παρὰ τὸ ναΐδιον — ἐπιτάφιος λίθος ἐν αὐτῷ καὶ μαῦρος σταυρὸς, ἐφ' οὗ περιεπλάνη ἀσκητικὸν κλῆμα. Παρὰ τὸ μνημεῖον θάλλουσι δύο λευκὰ, παρὰ δὲ

τοὺς πόδας δένδρολίβανον καὶ βόδα. Ἐπὶ τοῦ λίθου ἀνέγνων· «Θεοδότης μοναχὴς. Ἐσώθη τὴν... ἰουνίου 1863». Ἐνταῦθα λοιπὸν ἐτάφη ἡ μοναχὴ Θεοδότης, μετ' οὗ πολὺ δὲ θὰ ἀναπαύεται παρ' αὐτῇ ἡ διάδοχος τῆς Ἀναστασίας. Αὐτὸ εἶναι τὸ μικρότατον τῶν νεκροταφείων, ὅσα ποτὲ εἶδον· καὶ ὅμως θὰ ὑπῆρχε καὶ ἐν αὐτῷ τόπος ἱκανὸς εἰς μίαν Σερβίαν.

Ἀπολαύει ἔτι ἡ Ἀναστασία τῆς δύσεως τοῦ βίου ἐπὶ τοῦ νησιδίου αὐτῆς. Ἐπὶ τῶν χειμεριῶν θυελλῶν, ὅτε τὰ ἐξογκούμενα κύματα συντρίβονται ἐπὶ τοῦ ναΐδριου θὰ κλείεται βέβαια πεφοβημένη ἐν τῷ κελίῳ τῆς· ἀλλὰ αἱ θυελλῶδεις ἡμέραι καὶ νύκτες ἐνταῦθα εἰσι τόσον σπάνιαι ὡς τὸ βόρειον σέλας, καὶ τὸ ἐγκαταλείμνον τοῦτο δὲν προστατεύει, πιστεύω, ἡ ὁμηρικὴ Λευκοῖα. Ἡ μοναχὴ δὲν στερεῖται καὶ συγκοινωνίας πρὸς τοὺς ζῶντας ἐν τῷ κόσμῳ· διότι ἐνῶ ἡμεῖς ἤμεθα παρ' αὐτῇ, τὴν ἐπεσκέφθησαν νεάνιδες ἀποπεραιωθείσαι ἀπὸ τὸν ἄγιον Νικόλαον· ἐψιθύριταν αὐτῇ μυστηριωδῶς ἐρωτικὰς ὀλίψεις ἴσως ἡ ἡδονὰς· ἐξωμολογήθησαν αἱ ὥραια κεκυραῖκα παρθένου πρὸ τοῦ μόνου εἰκονοστασίου τῆς Θεοτόκου Βλαχέρνας καὶ ἀπεκόμισαν παρηγορίαν καὶ συμβουλὰς παρὰ τῆς εὐσεβοῦς ἱερείας αὐτῆς.

Ὁ κοπηλάτης — ψαρὸς μοναχὸς. με ἄγιον πώγων καὶ ἱέρακος ὀφθαλμοὺς ὑπὸ δασεῖ βλέφαρα βεθυισμένους — ἀπέλυσε πλοῖάριον καὶ ἀνήγαγεν αὐτὸ μεθ' ἡμῶν ταχέως πρὸς τὸ ἔτερον νησιδίον, εἰς τὴν ἡδὴ καὶ ἀφικόμεθα. Ὁ βράχος τοῦ Παντοκράτορος — δύο μοναχοὶ κατοικοῦσιν ἐκεῖ — ἔχει 30 ποδῶν ὕψος καὶ 600 ποδῶν περιφέρειαν περίπου, καὶ σχῆμα ἐξώστου· μικροὶ κήποι κάκτων, δαφνῶν, βόδων, κυπαρίστων κοσμοῦσιν αὐτόν· βαθυμίδες ἀνάγουσιν εἰς πλατεῖαν, στεγαζομένην ὑπὸ ἀμπέλου. Ἐνταῦθα κεῖται καὶ ὁ θολωτὸς ναΐσκος, πρὸ αὐτοῦ δὲ φρέαρ. Ὁ νεώτερος τῶν μοναχῶν ἦν ἐπίσης ἐνησχολημένος περὶ τὰς λαμπάδας τοῦ πάσχα — ὠραῖος, μεγαλόσωμος, σοβαρὸς ἀνὴρ. Τὸ ποδῆρες μέλαν ἐνδυμα, ὁ μαῦρος σκούφος· ἐπὶ μελανοπώγωνος κεφαλῆς διακρίνουσιν εὐνοϊκῶς τοὺς ἑλλήνας μοναχοὺς ἀπὸ τῶν λατίνων. Εἶδον πολλάκις μετὰ αὐτῶν ἄνδρας ἐπιβλητικῆς ἀξιοπρεπείας, ἀθλητικῆς ἀνδρικῆς εὐμορφίας· τοιοῦτους εὐρομεν ἐν τῇ μονῇ τῶν Σηπλαιῶν τοῦ Πάροντος παρὰ τὴν Φυλὴν, ὅπου ἐλευθέρως καὶ ἀξιοπρεπῶς ὑπεδέχθησαν ἡμᾶς, εἰς ἕκαστος, τύπος καπετάνου παλληκαρίου.

Ὁ καλόγηρος μόλις ἤξιώσεν ἡμᾶς βλέμματός καὶ ἀφῆκεν νὰ κάμνωμεν ὅ,τι ἂν θέλωμεν ἐλευθέρως. Εἶδον ἑλληνικὰς καὶ ἰταλικὰς ἐπιγραφὰς ἐπὶ μιᾶς τῶν ἐξωτερικῶν τοῦ ναΐδριου πλευρῶν, ὅτε δὲ, ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι περιεῖχον ἱστορικὰς τινὰς σημειώσεις, ἀνέγνων αὐτάς, ἐξεπλάγην ἐπὶ τῷ κοσμιῷ καὶ μεταγενεστῶ τοῦ περιεχομένου· ἦσαν ἀναμνήσεις ἡγεμονικῶν ἐπισκέ-

ψεων, τοῦ Γεωργίου Α', τῆς βασιλίσσης Ὀλγας, Ἀλεξίου καὶ Κωνσταντίνου τῶν μεγάλων δουκῶν, οἵτινες ἐποίησαν ἐνταῦθα «μεγαλοπρεπὲς συμπόσιον», τοῦ ἀρχιδουκὸς Ῥοδόλφου καὶ τῆς αὐτοκρατορικῆς αὐτοῦ μητρός Ἐλισάβετ τῆς Αὐστρίας. «Elisabetta d' Austria qui riposando per lei spiraro le aure miti e lo scoglio, che per lei dava fiori, ama serbarne memoria», — πολὺ εὐμορφος τῶντι ἐπιγραφῇ, ἣν δὲν θὰ ἡδύνατο τρουδάδουρος νὰ συνθέσῃ· καὶ τὸν σεβασμὸν τοῦτον προσήρμοσεν ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ ναοῦ ὁ μοναχὸς. Ἡ αὐτοκράτειρα, ἥτις κατῴκησεν ἐν τῇ βασιλικῇ ἐπαύλει τῆς Κερκύρας, διήλθεν ὥρας τινὰς ἐνταῦθα ἐπὶ τοῦ σκοπέλου — διὰ σοβαροῦς θεωρητικῶν ἀνδρῶν, *fato profugi*, θὰ ἦτο κατὰλληλον ἀναχωρητήριον. Ἐνταῦθα θὰ ἡδύνατο ὁ Φραντζῆς νὰ συντάξῃ τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ περὶ τῶν τελευταίων χρόνων τοῦ βυζαντινοῦ κράτους. Ἐνταῦθα ἡδύνατο νὰ ἐξορισθῶσιν ἀπόστρατοι πολιτικοὶ ἄνδρες, ὅπως καταγράψωσι τὰ ἀπομνημονεύματά των· ἡ πνοὴ τῆς θαλασσίας αὔρας ἤθελεν ἐπιπνεύσῃ καὶ ἐπὶ τῶν θεωριῶν περὶ τῆς μηδαμινότητος τοῦ κόσμου καὶ τῶν ἰδίων ἔργων, καὶ οὕτω ἤθελεν γίνῃ εἰρηνικώτεροι.

Καλὸν ὅτι ἡ μοναχὴ κάτω εἶναι γραία· εἰ δὲ μὴ, ἤθελε διαδραματισθῇ ἐνταῦθα δευτέρα Σηπτοῦς καὶ Ἀβυδος, ἔστω καὶ ἥττον τραγικῇ· διότι τὰ δύο νησίδες κεῖνται πλησιέστερον ἀλλήλων ἢ ἡ νῆσος τῶν ἀνδρῶν καὶ ἡ τῶν γυναικῶν ἐν τῇ λίμνῃ Χίμ (Chimsee). Πορτικοῖσι ἄλλως καλεῖται ἐν Κερκύρᾳ τὸ μεμονωμένον νησιδίον· καὶ, ἐπειδὴ εἶναι παρεμφερὲς πλοῖον, καὶ ἡ πετωδὴς ἐπιφάνεια αὐτοῦ ὁμοία ὅλως καταστρώματι νηὸς, καλεῖται καὶ φαεικτικὴ ναῦς, ἀπολιθωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος. Ὁψόμεθα καὶ ἕτερον μέρος τῆς νήσου οὕτω καλούμενον, ἀλλὰ μεθ' ἥττονος λόγου ἢ τὸ νησιδίον τοῦτο, ὅπερ κεῖται καὶ ἐπὶ τῆς ἀγούσης πρὸς τὴν Ἰθάκην.

Ἀπὸ τοῦ Ποντικονησίου δύναται τις νὰ ἀποβιβασθῇ εἰς Ἀγ. Νικόλαον, καὶ ἐκεῖθεν ν' ἀνέλθῃ εἰς Γαστούριον, τηλεκλυτὸν ἐπὶ τῇ θαυμασίᾳ τοποθεσίᾳ αὐτοῦ. Κεῖται ἐπὶ κατωφερείας τινὸς τοῦ ὄρους, κεκαλυμμένης ὑπὸ πλουσιωτάτης δέν-τροφυτείας· αἱ γραφικαὶ λευκάζουσαι οἰκίαι τῆς πόλεως εἰς ἀφῆκεν νὰ κάμνωμεν ὅ,τι ἂν θέλωμεν ἐλευθέρως. Εἶδον ἑλληνικὰς καὶ ἰταλικὰς ἐπιγραφὰς ἐπὶ μιᾶς τῶν ἐξωτερικῶν τοῦ ναΐδριου πλευρῶν, ὅτε δὲ, ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι περιεῖχον ἱστορικὰς τινὰς σημειώσεις, ἀνέγνων αὐτάς, ἐξεπλάγην ἐπὶ τῷ κοσμιῷ καὶ μεταγενεστῶ τοῦ περιεχομένου· ἦσαν ἀναμνήσεις ἡγεμονικῶν ἐπισκέ-

πέτραις, ἀφοῦ περιήλθομεν λαβύρινθον παραδεισίων κήπων, ἐν οἷς ἡ Φιλομήλα ἐφαλλε τὰ γλυκύ-τερα τῶν ἀσμάτων τῆς. Εἶδομεν σκηνὴν ἀληθῶς κλασικὴν. Ὑπὸ τὴν σκινὴν ἀριπρεπῶν δένδρων ἴσταντο παρὰ μεγάλην πηγὴν πλῆθος γυναικῶν κάλλιστα κεκοσμημένων· αὐταὶ μὲν ἤντλουν ὕδωρ, ἐκτείναν δ' ἐφλυάρον, ἔχουσαι τὰς πληρωθείσας στάμνους παρ' αὐταῖς, ἄλλαι ἀπέρχοντο φέρουσαι ἐπὶ κεφαλῇς τὰς στάμνους καὶ ἕτεραι μόλις τώρα ἀφικνοῦντο. Αἱ εὐγενεῖς ἐκτείναν μορφὰ καὶ τὰ χρώματα τῶν ἐνδυμασιῶν, συναρμολόμενα τῇ ἐσπερινῇ σκιᾷ τῶν δένδρων, δολιχοσκέων διὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, παρίστων εἰκόνα μαγγανεύουσιν, ἔργον τόσῳ ἀπλούστατον καὶ ἄμα τόσῳ μέγα, ὥστε ἤθελεν ἐνθουσιάσῃ τὸν Τιτσιάνον ἢ τὸν Ρούβενς. Ἐκεῖ πλησίον ὑψοῦτο καὶ ἡ Πλάτανος ἀρχαιοτάτη, ἵσως χυλισταίδια ἀριθμοῦσα· πρὸς οὐρανὸν τείνουσα ὡς μητρόπολις, ἔρριπτεν ἀπὸ τῶν πρασίνων δασέων φυλλωμάτων αὐτῆς μυθικὴν ἡρεμίαν καὶ σκιάν.

Πάντα τὰ περιχώρα, Ἀγ. Δέξα, Γαρούνας, Ἀγ. Κυριακὴ παρὰ τὴν ἔπαυλιν Βράϊλα εἰσὶν ἐπίσης θεατικὰ ὡς τὸ Γαστούρι· ἡ σκοπιὰ πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν εἶναι μαγευτικὴ. Προβάντες διήλθομεν παρὰ τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον Γαστουρίου· πόσον διάφορον τυγχάνει τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο τῶν ἡμετέρων εὐαρέων καὶ πολυθρόνων στρατώνων τῆς νεότητος! εἶναι παλαιὰ μελανοπέη οἰκία, ἐστεγασμένη ἀσυνήθως γοθικῷ ῥυθμῷ, ὡς ἂν ἡ γερμανικὴ γοθικὴ εἴχῃ σχέσιν τινὰ πρὸς τὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως· τὰ ἄνω παράθυρα οὐδεμίαν ὕαλον εἶχον, εἰμὴ ξύλινα παραθυρόφυλλα, τὰ κάτω κιγκλίδας σιδερέας, ὡς αἱ τῶν δεσμοτεριῶν. Εὐμορφον παιδίον, Ἀρσείδης, εἶπεν ἡμῖν, ὅτι ἐν αὐτῷ διδάσκονται 32 μαθηταί.

¹ Ἐπειτα συνέχισεν.

Ο ΒΑΜΒΑΞ

Ὁ βάμβαξ κατέχει τὴν πρώτην θέσιν ἐν τῇ βιομηχανικῇ ἱστορίᾳ τῶν νεωτέρων ἐθνῶν. Ὅταν τις ἀναλογισθῇ ὅπόσον θαυμασίως χρησιμεύει τὸ προϊόν τοῦτο ἐν τῷ κόσμῳ, ὅταν φαντασθῇ χιλιάδας πλοίων ἀενάως μεταφερόντων αὐτὸ διὰ μέσου τῶν θαλασσῶν, ἀναρίθμητα ἐργοστάσια νημάτων καὶ ὑφασμάτων διεσκορπισμένα ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς γῆς καὶ ἐπασχολοῦντα ἄπειρον πλῆθος ἐργατῶν, δὲν δύναται ἢ νὰ παραδεχθῇ ὅτι ἡ βιομηχανία τοῦ βάμβακος, ἡ τοσοῦτον νεωτέρα εἰσέτι, ὑπῆρξε σύγχρονος μετὰ τῆς ἀνθρωπότητος ὡς ἱκανοποιούσα μίαν τῶν πρωτίστων αὐτῆς ἀναγκῶν. Ἡ μεγίστη δὲ ἐπιτυχία τοῦ βάμβακος ὁφείλεται εἰς τὴν ἀφθονίαν αὐτοῦ, τὴν εὐκολίαν μεθ' ἧς νήθεται καὶ ὑφαίνεται, καὶ εἰς τὴν εὐτελεῖ αὐτοῦ τιμὴν. Διὸ καὶ ἀντικατέστησε κατὰ μέγα μέρος καὶ ἀλληλοδιδόχως τὸ λίνον, τὸ κάνναβι, τὴν μέταξαν καὶ τὸ ἔριον, ἐν χρή-

σει ὧν εἴτε μόνος εἴτε μεμιγμένος μετὰ τῶν διαφορῶν τούτων προϊόντων.

Ἐμπορικῶς θεωροῦντες τὸν βάμβακα, ἀρκούμεθα λέγοντες ὅτι ἀποτελεῖ πλέον τοῦ ἡμίσεος τῶν ἐν τῇ Ἀμερικῇ ἐμπορευμάτων ἐξαγωγῆς. Εἰς τὸν βάμβακα ἰδίως ὁφείλεται ἡ ταχεὴ ἀνάπτυξις τῆς ἰσχύος καὶ τῆς εὐημερίας τῶν κρατῶν ἐκείνων, ἐν οἷς καλλιεργεῖται· πανταχοῦ δὲ ἡ κοινωνία συναισθάνεται τὰ ἀποτελέσματα τῆς αἰσίας αὐτοῦ ἐπιβροῆς, καὶ πᾶσαι αἱ τάξεις τῶν ἀνθρώπων ἀναγνωρίζουσιν ὅτι τὸ φυτικὸν ἔριον εἶνε ἐν τῶν πρωτίστων δώρων τοῦ Θεοῦ πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα.

Ἡ αὐξήσις τοῦ ἐμπορίου τοῦ βάμβακος διεγείρσας τὴν διάνοιν τῶν μηχανικῶν Ἀγγλῶν, ἐγέννησε τὰς πλείστας τῶν ἐκτάκτων ἐφευρέσεων ἐν τῇ μηχανικῇ τέχνῃ, αἵτινες συνετέλεσαν ὥπως καταστήσωσι τὴν Ἀγγλίαν τὸ ἰσχυρότερον βιομηχανικὸν ἔθνος τοῦ κόσμου.

Τὸ προϊόν τοῦτο τῆς θείας Προνοίας χορηγεῖ τὸν ἀφθονώτερον ναῦλον εἰς τὸ ἐμπορικὸν ναυτικὸν τοῦ κόσμου, καὶ παρέχει ἐργασίαν εἰς ἐπέκεινα τῶν τριῶν ἑκατομμυρίων ἀτόμων.

Τὸ φυτόν τοῦ βάμβακος καὶ αἱ διαφοραὶ αὐτοῦ ἰδιότητες.

Ὁ βάμβαξ εἶνε εἶδος τι φυτικοῦ ἐρίου κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον λεπτοῦ, μεταξώδους καὶ λευκοῦ, ἀνήκων εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν θυλακοφόρων μαλαχοειδῶν φυτῶν. Τὸ φυτόν τοῦτο ὠνομάσθη βαμβακία· μεταξὺ δὲ τῶν πολυαριθμῶν αὐτοῦ εἰδῶν διακρίνονται ἰδίως τὰ ἀκόλουθα.

1ον. Βοτανοβαμβακία. Τὸ εἶδος τοῦτο αὐξάνει ἐν Αἰγύπτῳ, Συρίᾳ, Περσίᾳ, καὶ τῇ Μεγάλῃ Ἰνδικῇ, ἡ δὲ καλλιέργεια αὐτοῦ διεδόθη ἐν ταῖς νήσοις τῆς Μεσογείου καὶ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ. Τὸ ὕψος αὐτοῦ ἀνέρχεται ἀπὸ 50 ἑκατοστομέτρων μέχρι 2 μέτρων. Τοιοῦτον εἶναι τὸ καλλιεργούμενον καὶ ἐν τῇ Ἀμερικῇ εἶδος.

2ον. Χαμαιβαμβακία. Τὸ εἶδος τοῦτο περιλαμβάνει ἑπτὰ διαφοράς, αὐξανούσας αὐτομάτως ἐν ταῖς τροπικαῖς ζώναις τῆς Ἀσίας, τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἀμερικῆς.

3ον. Δειδροβαμβακία, ἥτις φθάνει ἐνίοτε μέχρι 5 καὶ 7 μέτρων, αὐξάνουσα ἐν τῇ Ἰνδικῇ, τῇ Ἀραβίᾳ καὶ τῇ Αἰγύπτῳ, ὅθεν μετεφυτεύθη ἐν ταῖς Καναρίοις νήσοις καὶ ἐν τῇ Ἀμερικῇ. Εὐρίσκειται ἐπίσης καὶ ἐν Κίνᾳ, ὡς καὶ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ καὶ ἐν τῇ δυτικῇ πλευρᾷ τῆς Ἀφρικῆς.

Ὁ βάμβαξ εἶναι περιεκλεισμένος ἐντὸς λοβοῦ ἢ θύλακος σποροφόρου, ὅστις προφυλάττει αὐτὸν κατὰ τῶν προσβολῶν τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ κονιορτοῦ μέχρις οὗ φθάσῃ εἰς τὸν κατάλληλον διὰ τὴν βιομηχανίαν βαθμὴν τῆς ὀριμότητος· τότε δὲ ἐξυπλοῦται διὰ τοῦ καύσωνος τοῦ ἡλίου, καὶ ὁ θύλαξ ἡμιανοιγόμενος παραδίδει ἵνας λεπτὰς καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον μακράς, ἀλλ' ἱκανῶς εὐκάμπτους καὶ ἰσχυράς, ὥπως τεχνήντως

συστρέφονται καὶ μεταβάλλονται εἰς νήματα.

Ἡ συγκομιδὴ τοῦ βάμβακος γίνεται ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὸ ἀνοιγναι τῶν λοβῶν, καὶ ἐπειδὴ τὸ φυτόν παύει τοῦ παράγειν μόνον ἐν τῇ ἐποχῇ τῶν μεγάλων παγετῶν, οἵτινες καταστρέφουσιν αὐτὸ, ἡ συγκομιδὴ γίνεται συνήθως κατ' Αὐγούστον, Σεπτέμβριον καὶ Ὀκτώβριον, παρατείνεται ἀκολούθως ἐὰν ᾖναι ἀνάγκη, ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ κλίματος. Ἡ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον πρόωμος ἢ ὀψιμος ἐποχὴ τῶν παγετῶν εἶναι μία τῶν ἐπικρατεστέρων αἰτιῶν τῆς καλῆς ἢ κακῆς ἐσοδείας ἐν τῇ Ἀμερικῇ.

Τὸ φυτόν τοῦ βάμβακος ἀπαιτεῖ ἔδαφος ξηρὸν καὶ ἀμυῶδες. Τὸ ἄλλας φαίνεται συντελοῦν ἐπίσης εἰς τὴν καλὴν αὐτοῦ ποιότητα, διότι ἡ βαμβακία ἀνθεῖ περισσότερον εἰς τὰ παράλια μέρη, ἐνθα δίδει τὴν καλλιτέραν ποιότητα, ἥτοι τὴν λεπτοτέραν, ἐντονωτέραν καὶ μακροτέραν μέταξαν.

Ἡ συγκομιδὴ τοῦ βάμβακος ἀπαιτεῖ μεγάλην προφύλαξιν, διότι ὁ τρόπος μεθ' οὗ γίνεται ἐπενεργεῖ ἰσχυρῶς ἐπὶ τῆς ποιότητος τῶν προϊόντων, καθὼς καὶ ἡ νῆσις ἢ τὸ γνέσιμον, δι' οὗ ἀποχωρίζεται τὸ νῆμα ἐκ τοῦ σπόρου. Ἡ δυσχερὴς αὕτη ἐργασία δέον νὰ γίνηται μετὰ προσοχῆς, διότι ὅσῳ περισσότερα κλάσματα σπόρων ἢ προσκεκολλημένων ἀκαθαρσιῶν εὕρισκονται ἐπὶ τοῦ βάμβακος, τόσῳ ὀλιγωτέρα εἶναι ἡ ἀξία αὐτοῦ.

Καλλιέργεια τοῦ βάμβακος. Καίτοι πολλοὶ πολλάκις διεφίλονεῖν τὴν πρώτην καταγωγὴν τῶν εἰδῶν τοῦ ἐν τῇ Ἀμερικῇ ἡδη καλλιεργουμένου βάμβακος, φαίνεται ἐν τούτοις ἀναμφίβολον ὅτι ὁ βαμβακόσπορος τῶν εἰδῶν τούτων προέρχεται ἐκ Κύπρου καὶ Μελίτης, ὁ δὲ τῆς Γεωργίας ἐκ τῆς Περσίας· οὐχ ἥττον ἡ χρησιμεύουσα σπορὰ προήλθε τῷ 1786 ἐκ τῶν νήσων τῆς Βαχάμας, ἐνθα εἰσῆλθον ἐκ τῆς Ἀνκουίλης, μικρᾶς τινος νήσου. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν τὰ προϊόντα τοῦ σπόρου τούτου δὲν ἔδωκαν καρπὸν, ἀλλὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος ὡς ἐκ τῆς γλυκύτητος τοῦ χειμῶνος ἐπέτυχον σπορὰν προσχομένην ἐκ τῶν νέων βλασταρίων, καὶ τὸ φυτόν ἔκτοτε ἐνεκλιματίσθη ἐν τῷ τόπῳ. Κατόπιν αἱ ἀπόπειραι καὶ τὰ ἀποτελέσματα ἠύξησαν θαυμασίως, ἀπὸ δὲ τοῦ 1798 ἡ καλλιέργεια τοῦ βάμβακος ἀντικατέστησε τὴν τοῦ Ἰνδικοῦ (λουλάκι), περὶ τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ ὁποῦ ἐπαυσαν πλέον ἀσχολούμενοι.

Ἐμπορικὴ ἱστορία τοῦ βάμβακος.

Πρώτη μνεῖα περὶ βάμβακος ὡς ἐμπορεύματος θεωρουμένου γίνεται ἐν τινι πραγματείᾳ τοῦ πρώτου μ. Χ. αἰῶνος περὶ τοῦ ἐμπορίου τῶν ἀρχαίων, γνωστῇ ὑπὸ τὸ ὄνομα «Περίπλους τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης». Ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ γίνεται μακρὸς λόγος περὶ τῶν διαφορῶν εἰδῶν ἐξαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς, τῶν ἀπὸ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης μέχρι τῶν ἀπωτάτων μερῶν τῆς Ἰνδικῆς, ἐξ

ὧν συνέκειτο τὸ ἐμπόριον αὐτῶν μετὰ τῶν Ἀράβων καὶ Ἑλλήνων. Κατὰ τὸ σύγγραμμα τοῦτο φαίνεται ὅτι οἱ Ἀράβες ἔφερον βάμβακα ἐκ τῆς Ἰνδικῆς, ὡς καὶ πνήξ, λεπτὰ βαμβακερὰ (τούλ-πάνια) καὶ ἄλλα ὑφάσματα κατασκευασμένα ἐκ βάμβακος εἰς τὰς ἀπωτάτας χώρας τῆς Ἰνδικῆς, καὶ ὅτι τὰ τουλίπνια τῆς Βεγγάλης ἦσαν τότε, ὡς ἦσαν καὶ πρὸ ἐνὸς αἰῶνος, ἀνώτερα κατὰ τὴν ποιότητα ὀνομαζόμενα γαγγιτικά, διότι ὑφαίνοντο παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Γάγγου.

Ἀπὸ τῶν πρώτων χρόνων τοῦ χριστιανισμοῦ ἡ κατασκευὴ ὑφασμάτων βαμβακερῶν ἐξετάθη κατὰ τὸν Στράβωνα καὶ Πλίνιον μέχρι τῆς Ἀραβίας καὶ τῆς Περσίας, σπάνιοι δὲ τινες καὶ τολμῆροι Ἕλληνες εἰσέδουν μέχρι τῶν διαφόρων λιμένων τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ ἠγόραζον προϊόντα τῶν ἐργοστασίων τῆς Ἰνδικῆς, ὅπως μεταφέρωσιν αὐτὰ κατόπιν εἰς τὴν πρωτεύουσιν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους καὶ τὰς πλουτίας πόλεις τῆς Ἑλλάδος. Ἀλλ' αἱ συναλλαγὴ αὐταί, πλήρεις παντοίων δυσχερειῶν, ἦσαν ἀσήμαντοι, ἐξ ὧν δυνάμεθα νὰ ἐξαγάγωμεν ἐκ τῆς σιωπῆς τῶν Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων συγγραφέων.

Ὅπως δὴποτε τὰ βαμβακερὰ ὑφάσματα ἦσαν ἀπὸ τοῦ 1252 ἔτους σημαντικὸν ἐμπορικὸν εἶδος ἐν τῇ Κριμαίᾳ καὶ τῇ βορείῳ Ῥωσίᾳ, ἐνθα μετεκόμιζον αὐτὰ ἐκ τοῦ Τουρκεστάν. Ἡ Ἀρμενία εἶχεν ἐπίσης κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην εὐρέα ἐργοστάσια ὠραιότητας βαμβακερῶν ὑφασμάτων· καὶ τὸ φυτικὸν τοῦτο ἔριον ἠύξανεν ἀφθόνως ἐν Περσίᾳ, ἐνθα ὑφαίνετο καθ' ὅλας τὰς παροχθίους τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ ἐπαρχίας.

Τὸ περίεργον εἶναι ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς Κίνας οἱ τοσοῦτον βιομήχανοι, οἱ τοσοῦτον πεπολιτισμένοι ἐν τῇ ἀρχαιότητι, ἔμειναν ἄνευ ἐργοστασίων βάμβακος μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 19' αἰῶνος. τοῦτο ἐπιβεβαιούται καὶ ἐκ τῶν χρονικῶν τῆς Σινικῆς αυτοκρατορίας· τοσοῦτω μᾶλλον εἶναι ἄξιον ἀπορίας, καθ' ὅσον ἡ βιομηχανία αὕτη ἦνθεῖ ἀπὸ δύο ἢ τριῶν χιλιάδων ἐτῶν ἐν τῇ Ἰνδικῇ, καὶ ἠδύνατο ἐπομένως νὰ ὑπάρχωσιν ἐμπορικαὶ σχέσεις μεταξὺ τῶν δύο ὁμίρων κρατῶν. Σήμερον ἡ Κίνα πορίζεται ἐξωθεν τὸ ὅλον ἢ τοὐλάχιστον τὸ μὲν μέρος τοῦ πρὸς χρῆσιν τῶν ἐργοστασίων αὐτῆς ἀναγκαίου βάμβακος, διότι ἀπὸ ἐνὸς ἡδη αἰῶνος αἱ διὰ τὴν καλλιέργειαν τοῦ βάμβακος προωρισμένοι γαῖται μετεβλήθησαν εἰς ἀγροὺς δημοπρατικῶν κατὰ διαταγὴν τῆς ἀνωτάτης ἀρχῆς, ὅπως ἐλαττώσωσι τοὺς σπουδαίους περὶ σιτοδείας φόβους.

Καίτοι ὁ βάμβαξ εἶναι ἐν Ἀφρικῇ ἐγγύς, καὶ αὐξάνει αὐτόθι μεθ' ὑπερβολικῆς ἀφθονίας, ἰδίως εἰς τὰ κεντρικὰ καὶ δυτικὰ κλίματα τῆς χώρας ταύτης, ἐν τούτοις φαίνεται πιθανὸν ὅτι ἡ γνώσις τῆς καλλιέργειας αὐτοῦ διεδόθη εἰς τοὺς κατοικοῦντας πρὸς βορρᾶν τοῦ ἰσημερινοῦ χώρας ὑπὸ τῶν ἀπαδῶν τοῦ Μωάμεθ. Οἰαδὴποτε

και ἂν ἡ ἐποχὴ τῆς ἰδρύσεως τακτικῶν ἐργοστασίων ὑφασμάτων εἰς τινὰ μέρη τῆς Ἀφρικῆς, τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι συνεπείχῃ τῆς ἀφθονίας τῶν διαφόρων εἰδῶν τοῦ φυτικού τούτου ἐρίου, οἱ βάρβαροι ἢ οἱ ἡμιβάρβαροι τῶν μερῶν ἐκείνων εἶναι πανταχοῦ ἐνδεδυμένοι ἐκ βαμβακερῶν ὑφασμάτων κατεσκευασμένων ὑπ' αὐτῶν, ὑφασμάτων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐξωγραφημένων, ἐνίοτε δὲ μεμιγμένων μετὰ μετὰξῆς.

Ὁ βάμβαξ ἄλλως τε εἶναι ἐξ ὧν τῶν ὑφασμάτων τὸ μᾶλλον κατάλληλον δι' ἐνδυμασίαν ἐν τῇ διακεκαυμένη ζώνῃ, ἀφ' ἐτέρου δὲ τὰ θερμὰ κλίματα εἶναι τοσοῦτον εὐνοῦκα εἰς τὸ φυτὸν τοῦ βάμβακος, ὥστε τὰ πολυάριθμα αὐτοῦ προϊόντα εἶναι τὸ ὀλιγώτερον ἀκριβὲς εἶδος διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ὑφασμάτων· οὗτοι δ' εἰσὶν οἱ λόγοι, δι' οὓς ἡ βιομηχανία τοῦ βάμβακος ἐξακολουθεῖ νὰ ᾔσῃ ἐν Ἀφρικῇ τροφὴ ἐμπορίου ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον σημαντικοῦ.

Ἡ Αἴγυπτος δεῖται ἰδιαίτερας τιμῆς μνηίας. Ὁ βάμβαξ ἐκαλλιεργήθη ἐν αὐτῇ ἀφθόνως καὶ ἐκτεταμένως τῷ 1820 χάρις εἰς τὴν ὥθησιν, ἣν ἔδωκεν ὁ Μεχμέτ Ἀλῆς. Ἡ καλλιέργεια ὑπῆρξε τοιαύτη, ὥστε ἐκτὸς 50 ἢ 60 χιλιάδων δεμάτων, ἅτινα ἐξωδεδύοντο κατ' ἔτος ἐντὸς τῆς Αἰγύπτου ὑπὸ τῶν ἐργοστασίων τῶν συστηθέντων ὑπὸ Μεχμέτ Ἀλῆ, ἀπεστέλλοντο καὶ ἱκαναὶ χιλιάδες δεμάτων εἰς Ἀγγλίαν.

Ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ νέου κόσμου, ἡ κατασκευὴ ὑφασμάτων ἐκ βαμβακος ἐφθασεν ἥδη ἐν αὐτῇ εἰς τὴν ὑπερτάτον βαθμὴν τῆς τελειότητος. Πραγματικῶς ἅπαντες οἱ κατὰ πρῶτον περιηγηθέντες ἐν Ἀμερικῇ συμφώνως ἀναφέρουσι ὅτι οἱ κάτοικοι τοῦ νέου κόσμου μετεχειρίζοντο ἀφθόνως τὸν βάμβακα εἴτε εἰς ἐνδυμασίαν εἴτε εἰς καλλωπισμὸν αὐτῶν.

Οἱ Παταγῶνες ἔδενον τοὺς ἵππους αὐτῶν διὰ σχοινίων βαμβακερῶν· ἦτο δὲ τοσοῦτον ἄφθονος ὁ βάμβαξ ἐν Βρασιλίᾳ, ὥστε οἱ κάτοικοι ἐξ αὐτοῦ κατεσκευάζον τὰς κλινὰς αὐτῶν. Εἰς τὸ Σάν Σαλβαδόρ, ἐνθα κατὰ πρῶτην φορὰν ἀπεδιβάσθη ὁ Κολόμβος, οἱ Ἰσπανοὶ ἀντήλλασσον πέλους, κομβολόγια καὶ ἄλλα εἶδη λαμβάνοντες βαμβακερὰ νήματα.

Οἱ Μεξικανοὶ κατεσκευάζον δι' αὐτοῦ τὰ κυριώτερα αὐτῶν ἐνδύματα, ἐπειδὴ δὲν εἶχον μῆτε ἔριον, μῆτε κάνναβι, μῆτε μέταξαν. Ὑφαινον πλατέα πανία βαμβακερὰ, λεπτότατα καὶ ὥραιότατα. Μεταξὺ τῶν ὑπὸ τοῦ Φερνάνδου Κορτές, κατακτητοῦ τοῦ Μεξικοῦ, ἀποσταλόντων τῷ Καρόλῳ ΙΕ' δώρων παρεττήοντο ἐπανωφόρια, μανδύαι, χειρόρακτρα καὶ ἄλλα ὑφάσματα βαμβακερὰ λεπτοτάτης καὶ ἐκλεκτῆς κατασκευῆς διαφόρων χρωμάτων. Οἱ Μεξικανοὶ κατεσκευάζον ἐπίσης χάρτην ἐκ βαμβακος· προσέτι δὲ καὶ ἐν τῶν νομισμάτων αὐτῶν συνέκειτο ἐκ μικροῦ τεμαχίου βάμβακος κτλ.

Γενεσις καὶ πρόοδος τῆς βιομηχανίας τοῦ βάμβακος.

Ἡ ταχεὴ αὐξήσις καὶ ἡ ἀπειρος σπουδαιότης τῆς κατασκευῆς διαφόρων ὑφασμάτων ἐκ βαμβακος ἐν τῇ Μεγάλῃ Βρετανίᾳ εἶναι ἀναντιρρήτως τὸ μᾶλλον ἐκτακτὸν φαινόμενον τῆς ἱστορίας τῆς βιομηχανίας. Ἐν πρώτοις αἱ ἀπαρχαὶ ὑπῆρξαν δυσχερεῖς, καὶ εἶχον ν' ἀντιπαλαίσωσι κατὰ μεγίστων προσκομμάτων, διότι ἀφ' ἐνός μὲν τὴν πρῶτην ὕλην παρῆγον χῶραι λίαν ἀπομεμακρυσμένα, ἀφ' ἐτέρου ἐν τῇ Ἰνδοστάν ὡς καὶ ἐν Κίνᾳ οἱ κάτοικοι εἶχον τελειοποιήσῃ τοσοῦτον ἐν τῷ κλωστήρῳ καὶ ἐν τῇ ὑφάνσει, ὥστε τὰ ὑφάσματα αὐτῶν τὰ λεπτότατα ἐφαινοντο περιφρονούντα πάντα ἀνταγωνισμόν.

Τοσαύτη ἐν τούτοις ὑπῆρξεν ἡ ἐπιβρῦν τῶν ἀνακαλύψεων καὶ θαυμασίων ἐφευρέσεων τῶν Ἀγγλῶν Χαρκράτ, Ἀρκράτ, Κρόμτων, Καρτράτ καὶ ἄλλων, ὥστε ἅπασαι αἱ δυσχερεῖς κατενικήθησαν, καὶ μῆτε ἡ υπερβολικὴ εὐθηνία τῆς ἐργασίας, μῆτε ἡ ἐπιδειξιότης τῶν Ἰνδῶν ἐργατῶν δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀνθίσωσιν εἰς τὸν ἀνταγωνισμόν ἔθνους, ὅπερ ἠγόραζε τὸν βάμβακα αὐτῶν, τὸν μετέφερε πόρρω διὰ θαλάσσης καὶ ἐπανεφθέρειν αὐτὸν μετ' οὐ πολὺ εἰς τὰ μέρη τῆς παρὰ γῆς μεταβεβλημένου εἰς ὑφάσματα.

Ἡ βιομηχανία τοῦ βάμβακος, ἐν τῇ παιδικῇ αὐτῆς ἡλικίᾳ ἔτι πρὸ ὀγδοήκοντα ἐτῶν ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐπασχολεῖ σήμερον αὐτὴ μόνη σχεδὸν τοσαῦτα κεφάλαια καὶ τοσοῦτους βραχίονας, ὅσον ἅπασαι αἱ λοιπαὶ βιομηχανίαι συννημέναι. Οἱ Ἀγγλοὶ θεωροῦσιν αὐτὴν ὡς μίαν τῶν πρωτίστων αἰτιῶν τῆς ἰσχύος, εἰς ἣν ἀνυψώθησαν.

Ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν εἰσῆλθῃ ἡ βιομηχανία τοῦ βάμβακος ἐν Ἀγγλίᾳ δὲν εἶναι ἀκριβῶς γνωστὴ. Εἶναι πιθανὸν ὅτι ἀνέρχεται περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΖ' αἰῶνος. Πρώτη δὲ ἐπίσημος μνηία αὐτῆς γίνεται ἐν τῷ «Treasure of Traffic» (Ἐμπορικῇ Θησαυρῷ), συγγραμμάτι δημοσιευθέντι τῷ 1641, ἐνθα γίνεται λόγος περὶ ὑφασμάτων βαμβακερῶν, χρωματισμένων καὶ μὴ κατεσκευασμένων ἐν Μαχ-κεστρίᾳ ἐκ βαμβακος προερχομένου ἐκ Κύπρου καὶ Σμύρνης, ὃν ἠγόραζον ἐν Λονδίῳ.

Ἐκ τῶν ἐπισήμων τελωνιακῶν βιβλίων κατά-δηλον γίνεται ὅτι ἡ ὀλικὴ ἐτήσια εἰσγωγὴ βάμβακος ἐν Ἀγγλίᾳ ἀπὸ τοῦ 1701 μέχρι 1705 ἦτο κατὰ μέσον ὅρον 1,170,880 λίτραι, ἥτοι δέκα χιλιάδες στατήρων ὡς ἔγγιστα. Τῷ δὲ 1760 ἐπὶ τῆς ἀναβάσεως εἰς τὸν θρόνον τοῦ βασιλέως Γεωργίου τοῦ Γ' ἡ ὀλικὴ ποσότης τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ κατασκευαζομένων βαμβακερῶν ὑφασμάτων ἀνῆλθε κατ' ἔτος εἰς τὸ ποσὸν 200 χιλ. λιρῶν στερελινῶν. Ἡ διὰ τῆς χειρὸς ὑφαντικῆς ἐξηρανισθὴν σχεδὸν ἀπὸ τοῦ 1833 ἐνώπιον τῶν μηχανικῶν τεχνῶν. Ἰδίως δὲ ἀπὸ τοῦ 1820 τὰ ἀγγλικὰ κλωστήρια ἐργάζονται δι' ἀτμοκινήτων

μηχανῶν. Ἡ τοιαύτη πρόοδος ἐγενικοποιήθη ἐν Γαλλίᾳ μόνον μετὰ τὸ 1830.

Ἀπὸ 40 ὅμως ἐτῶν ἡ βιομηχανία τοῦ βάμβακος ἀνεπτύχθη θαυμασίως ἐν Ἀγγλίᾳ. Ὑπαλόγισαν ὅτι ἐν δὲν ἐγίνοντο αἱ τελειοποιήσεις τῶν μηχανῶν ἀπὸ τοῦ 1767 καὶ ἡ ἐργασία αὕτη ἐγένετο ὡς πρότερον διὰ τῶν χειρῶν, ἤθελον χρεωσθῇ διὰ μόνην τὴν παρὰ γῆν τῆς Ἀγγλίας ὑπὲρ τὰ 100 εκατομμύρια ἄνθρωποι κατ' ἔτος, δηλαδὴ ὅλος ὁ πληθυσμὸς τῆς Γαλλίας, Αὐστρίας καὶ Πρωσίας.

M * *

Ο ΓΕΡΩΝ ΙΠΠΟΣ

Κατ' ἐμὲ δὲν ὑπάρχει οἰκτρότερον θέαμα τοῦ νὰ βλέπῃ τις γέροντα κατεσκληκότα ἵππον ἐν τῷ μέσῳ ἐρήμου πεδιάδος.

Πρὸ ἡμερῶν, ἔχων τὴν καρδίαν βεβαρυμένην ὡς ἐκ τοῦ μελαγχολικοῦ οὐρανοῦ, περιεπάτουν ἐπὶ τῶν ἐρήμων γηπέδων τοῦ Montrouge. Δὲν ὑπάρχει γωνία γῆς ἐν οἰκτρότερᾳ ἀθλιότητι ἢ τὰ γήπεδα τὰ πρὸ τῶν πυλῶν τῶν Παρισίων ἐκτεινόμενα, ἅτινα σχηματίζουν τὸ βορβορώδες κατώφλιον τῆς βασιλίδος πόλεως. Ἐδῶ κ' ἐκεῖ χαίνει τὸ ἔδαφος δεικνύον ὡς ἀνοίγμενα ἔντερα τὰ ἀρχαῖα ἐγκαταλειμμένα λατομεῖα βαθύτα καὶ ἐρεβώδη. Οὐτε ἐν δένδρον, ἀλλ' ὀρίζων μόνον χρομαλὸς καὶ κατηφὴς ἐξαπλοῦται.

Αἱ γαῖαι ἔχουν δὲν ἡξέσω ὁποῖαν ἀποτρόπαιον θέαν.

Προχωρῶν εἶδον εἰς τινὰ γωνίαν γέροντα ἵππον, προσδεδωμένον εἰς πάσσαλον, μὲ κεφαλὴν χαμηλωμένην καὶ ῥώθυνας φυσῶντας πρὸς τὴν γῆν· τὸ πτωχὸν ζῶον ἔτρεμε κατελιγμένον ὑπὸ διαρκοῦς βίγους. Ἦτο ἐκεῖ ὑπὸ μέλανα οὐρανὸν καὶ βροχὴν ἀδιακόπως τὰ μέλη του περιβόουσαν.

Ὑπῆρχεν ἀρμονία μεταξὺ τοῦ ἵππου, τοῦ χειμερινοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ ἀθλίου πεδίου. Τοιαύτη ἀθλιότης ἤρμοζε θαυμασίως εἰς τοιοῦτο τοπίον. Ἡ φύσις ἐκλαίεν ἐνταῦθα, τὸ βεβαίῳ, τὴν κατάστασιν τῆς.

Ἡσθάνθη ἐνδομύχως ἀνέκφραστον οἶκτον.

Ἄμα ὡς ἐπλησίασα, ὁ ἵππος ἔτεινε τὸν λαιμὸν καὶ μὲ παρετῆρε μὲ τοὺς τεθολωμένους ὀφθαλμοὺς κινῶν τὴν κεφαλὴν.

Συνεκινήθη ἐκ τῆς θλιβερᾶς ἐπιπλήξεως, ἣν ἐφαινετο ὅτι μοι ἀπέτεινε· ἀγνοῶ ἂν ὠνευρέομην, ἀλλ' ἰδοὺ οἱ λόγοι, οὓς μοι ἀπηύθυνεν ὁ γέρον ἵππος·

«Ἀῦριον ἀπονήσκει, ὥστε σήμερον δύναμαι νὰ εὐχαριστήσω τὴν καρδίαν μου· ἀμφιβάλλω ἂν θὰ βελτιώσω τὴν τύχην τῶν ἀδελφῶν μου, ἀλλ' ἀδιάφορον· θὰ σοὶ ἀνακοινώσω ἀλήθειαν, ἥτις εἶνε καρπὸς δολοκλήρου ζωῆς φιλοσόφου ἵππου.

» Ἰδοὺ ἡ ἀλήθεια αὕτη· Ἡ ἐργασία μας πλουτίζει τοὺς ἀνθρώπους, ἡ ἐργασία μας μᾶς δὴναι εἰς τὸ σφαγεῖον. Τοῦτο εἶνε ἀδικία. Ὁ Θεὸς σὺς ἔδωκε διάνοιαν πολὺ τῆς ἰδικῆς μας ἀνωτέραν,

ἀλλὰ τὴν διάνοιαν ταύτην σὺς ἔδωκεν, ὅπως κα-
ταστήσετε εὐτυχὴ τὰ πλάσματά σου.

» Παρὰ τῆς αὐτῆς με: Οἱ ἀδελφοί σὺς κατεχρά-
σθησαν τῶν δυνάμεών μου· ὅσον πλεόπετον τοὺς
ὑπηρετοῦν, τόσῳ σκληρότεροι ἐγίνοντο. Σήμερον
τὸ πτωχὸν μου σαρκίον ζητεῖ ἐκδίκησιν.

» Εἶνε νόμος δίκαιος, καθ' ὃν καὶ ἡ ἐργασία
ἔχει τὰ ὀρία τῆς· καὶ ὁ τὰ ὀρία ὑπερβαίνων ἐργά-
της ἀνταμείβεται. Ζητοῦμεν νὰ κρινώμεθα κατὰ
τὸν νόμον τοῦτον καὶ νὰ κερδίζωμεν τὴν ἀνάπαυ-
σιν, ἣν ἀπαιτοῦσι τὰ γηρατειά μας.

» Μὴ ἀρνείσθε ὅτι εἴμεθα καλὰ ζῶντα προωρι-
σμένα νὰ σὺς ὑπηρετῶμεν καὶ νὰ σὺς διασκεδά-
ζωμεν. Εἴμεθα ἀδελφοί σὺς, ἀδελφοί πτωχοὶ τῷ
πνεύματι, καὶ θὰ δώσῃτε ἡμέρην τινὰ λόγον ἐ-
νώπιον τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς διαγωγὴν
σὺς. Ἐκείνη ἀληθείαν ἡμῶν θὰ καταλογισθῇ καθ' ἡμῶν ὡς μία ἀμαρτία. Ἐνὸς εἴμεθα εὐπειθεῖς,
ἐστὲ καλοί. Ἐνὸς σὺς συγκατανεύομεν νὰ σὺς προσ-
φέρωμεν δολοκλήρον ὑπαρξίν, συγκατανεύετε καὶ
ὁμοῖς νὰ μᾶς δίδῃτε γλυκύτερον θάνατον.

» Ἐὰν ἔχῃς τρυφερὰν καρδίαν σὺ, ὁ διερχόμε-
νος τὴν ὁδὸν ταύτην, ἐπανάλαβε εἰς τοὺς ἀδελ-
φούς σου ὅ,τι σοὶ λέγω· δὲν θὰ σὲ ἀκούσουν, ἀλ-
λὰ κ' ἐγὼ δὲν θὰ μεταφέρω μετ' ἐμοῦ τὴν ἀλή-
θειαν ταύτην.

«Ὡ ἀθλίον ζῶον ποῦ εἶμαι! ὦ ἀθλία γῆ, ἡ-
τις θὰ μὲ δεχθῇς».

Ὁ γέρον ἵππος ἐσιώπησεν, ἡ μᾶλλον ἐξύπνησα.

Ἡ λεπτὴ βροχὴ ἐξηκολούθει, ἐβρίψα ἐν ἔτι
βλέμμα ἐπὶ τῆς κατηφούς πεδιάδος, ἐπὶ τοῦ δυσ-
τυχοῦς ζῶου καὶ ἐπὶ τοῦ βορβοροῦ· ἔπειτα εἰση-
χόμεν εἰς Παρισίους, οἵτινες ἔλαμπον ἐκ ζωηρό-
τητος περιγελῶντες τὸ ψῦχος καὶ τὴν οὐρανὴν.

Ἐξάνεστην κατὰ τῆς ἀδιαφορίας καὶ τοῦ ἐ-
γωῖσμοῦ μας· καὶ ἤθελον ἐκ καρδίας νὰ εὐχαρι-
στήσω τὰς τελευταίας εὐχὰς τοῦ γέροντος ἵπ-
που, ὅστις ἐσκέρθη ὀρώς ὅτι μία ἀλήθεια πρέπει
πάντοτε νὰ λέγεται.

Οἰκτερῶ τὴν πενίαν τοῦ Montrouge, ἀλλ'
αὕτη μετ' οὐ πολὺ θὰ μεταμορφωθῇ εἰς δημοσίους
κῆπους καὶ ἀνάκτορα· ἀλλ' ἡ τύχη τοῦ γηραλέου
ἵππου μοῦ ἐκίνησε τὴν εὐσπλαγχνίαν καὶ ζητῶ
δι' αὐτὸν καλλίτερον τοῦ σφαγεῖου γηροκομεῖον.

— Μήπως θέλετε ἄστυλον τῶν ἐν τῇ ἐργασίᾳ
γεγηρακότων ἵππων;

— Καὶ διατί ὅχι;
[Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ].

Δ. Κ. Μ.

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ ΓΗΝΡΕΣΙΑ ΕΝ ΑΓΓΑΙΑΙ

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ταχυδρομείων τῆς Μεγάλης
Βρετανίας ἐδημοσίευσεν ἐπ' ἐσχάτων τὴν ἐνιαύ-
σιον ἐκθεσιν αὐτοῦ περὶ τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1879
γενομένων ἐργασιῶν.

— 1880 γενομένων ἐργασιῶν.
Ἐν τῷ ἠνωμένῳ Βασιλείῳ ὑπάρχουσι σήμερον
14,212 ταχυδρομικὰ γραφεῖα· ἐξ αὐτῶν 6,060
μόνον δέχονται ἐπιταγὰς καὶ 6,016 ἔχουσι τα-

μειωτήρια διὰ τὸν λαόν· διὰ τὴν τηλεγραφικὴν ὑπηρεσίαν ὑπάρχουσι 3,924 γραφεῖς· τέλος δὲ τὰ γραμματοκοιῶτα ἀνέρχονται εἰς 12,541. Ἐκ τοῦ συνόλου τούτου τὸ Λονδῖνον μόνον κέκτηται 2,012 γραφεῖς καὶ γραμματοκοιῶτα.

Ἡ ἐν γένει κίνησις τῆς ἀλληλογραφίας ἔμεινεν ἡ αὐτὴ σχεδὸν καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος. Τὰ ἐξαγόμενα αὐτῆς ἔχουσιν ὡς ἑξῆς:

Ἐπιστολαί	1,127,997,500
Δελτία	114,458,400
Βιβλία κλπ.	213,963,000
Ἐφημερίδες	130,518,400

Οἱ Ἀγγλοὶ ἐξακολουθοῦσι πάντοτε παραδί-δοντες εἰς τὸ ταχυδρομεῖον πράγματα, μὴ ἀνήκοντα οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτοῦ, ὡς λ. χ. πτηνὰ, βιτράχους, καὶ ζώσας σαύρας, κυνάρια ἢ γαλᾶς μικρὰς, κοπτερά ἐργαλεῖα, καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἐν ὧν 4,500 τοιαῦτα ἀντικειμένα ἀπερρίφθησαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο κριθέντα ἀπαράδεκτα.

Περίεργοι εἶνε αἱ πληροφορίαι αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τοὺς περιελθόντας κακῶς ἢ καὶ οὐδὲν ὀνείστε τὰ ἀποστελλόμενα ἀντικείμενα, ἢ τοὺς ἀμελοῦντας τὰ θέσται διεύθυνσιν εἰς τὰς ἐπιστολάς των. Εἰς οὐχὶ ὀλιγώτερα τῶν 27,224 ἀντικειμένων διαφόρου εἶδους καὶ 72,000 γραμματοσήμων, πεσόντων ἐξ ἐπιστολῶν, ἀριθμοῦνται τὰ περισυλλεχθέντα ἐν τοῖς ταχυδρομικοῖς γραφείοις καὶ ἀποτεθέντα εἰς τὸ ἐπὶ τούτῳ τμήμα τοῦ ταχυδρομείου. Εἰς τὸ τμήμα τοῦτο παρεδόθησαν καθ' ὅλον τὸ ἔτος 10 ἑκατομ. διαφόρων ἀντικειμένων, ἐξ ὧν 21,261 ἄνευ οὐδεμιᾶς διεύθυνσεως καὶ 1,141 ἐσωκλειόντα νομίσματα, τραπέζικα γραμμάτια καὶ συναλλάγματα διὰ 4,624 λίρας. Αἱ ἐπιστολαί, αἱ φέρουσαι ἀνεπαρκῆ ἐπιγραφὴν, ἀνῆλθον εἰς 5,343,678.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ταχυδρομικὰ ταμειυτήρια, τὸ ἐνεργητικὸν αὐτῶν ἀνέρχεται εἰς 32,102,134 λίρας, ἥτοι παρουσιάζουσιν αὐξήσιν κατὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τούτου 1,600,570 λίρας. Τὸ ταχυδρομεῖον ἔχει ὡσαύτως τὰς penny-banks, ἥτοι ταμειυτήρια τοῦ λαοῦ, εἰς ἀ παρακατατίθενται ποσὰ κατώτερα τοῦ ἐνὸς σελινίου. Ὁ κλάδος οὗτος τῆς ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας ἀπέφρυνεν ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτοῦ κατὰ 7θρίον τοῦ 1861 καθαρὰ κέρδη 1,131,008 λίρας.

Εἰς τὰ ταχυδρομικὰ γραφεῖα τῆς Μεγάλης Βρετανίας ἐργάζονται σήμερον 34,699 ἄνθρωποι, ἐξαιρέσει τῶν ὑπαλλήλων τῶν τηλεγραφικῶν καταστημάτων.

Ἡ ἐν τῶν ταχυδρομείων πρόσδοδος ἐν Ἀγγλίᾳ κατὰ τὸ ἔτος 1879—1880 ἀνῆλθεν εἰς 6,558,445 λίρας, τὰ δὲ ἔξοδα εἰς 4,060,755, ἥτοι προέκυψε καθαρὸν κέρδος εἰς τὸ Κράτος κατὰ τὴν χρῆσιν τοῦ 1879—1880 λίραι 2,597,687.

N **

ΚΟΥΡΕΥΣ ΚΑΙ ΠΟΙΗΤΗΣ

Ὁ Βίκτωρ Οὐγγὼ κατὰ τὸ 1848 ἦτο πελάτης κουρέως τινὸς καλουμένου Βρασσιέ.

Ἡμέραν τινὰ εἰς φίλος τοῦ Βρασσιέ ἐρωτᾷ αὐτόν·

— Αἶ! πῶς πηγαίνει ἡ ἐργασία;

— Ὅχι καὶ καλλίτερα, φίλε μου. Δὲν ἔξερω πῶς θὰ τὰ καταφέρουν τὰ παιδιὰ σήμερα. Τίποτ' ἄλλο ἀπὸ χοροὺς καὶ σοαρέδες. Ἐχομε τριάντα κυρίας νὰ κτενίσωμε. Νὰ καὶ τὰ δνόματα.

Μετά τινας ἡμέρας ὁ φίλος διέρχεται πάλιν διὰ τοῦ κουρείου τοῦ Βρασσιέ.

— Πῶς τὰ πῆγες προχθὲς μετὰ τοὺς πελάτας σου;

— Ἀφῆτέ με, σὲ παρακαλῶ, μὴ μοῦ δμιλεῖς· μόλις ἐκτένισα τὰς μισαίς. Ἐχουσα δώδεκα δεκατέσσαρας κυρίας, καὶ αὐτὸ ἐξ αἰτίας τοῦ Βίκτωρος Οὐγγώ.

— Ἐξ αἰτίας τοῦ Βίκτωρος Οὐγγώ! Τί σχέσις ὑπάρχει μετὰ τοῦ Βίκτωρος Οὐγγώ καὶ τῆς πελατείας σου;

— Ὑπάρχει καὶ πολλή. Ἄν δὲν με πιστεύης, ἄκουσε καὶ θὰ με πιστεύσης. Ὀλίγας στιγμὰς ἀρ' οὐ ἔφυγες ὁ Βίκτωρ Οὐγγὼ ἐμβῆκεν εἰς τὸ κατάστημα καὶ ἐκάθησεν εἰς αὐτὴ τὴν πολυθρόνα. Τῷ ἔβλα καὶ τὴν πετσέτα εἰς τὸν λαιμὸν, ἐπῆρα τὸ ψαλίδι καὶ τὸ ἐπλησίασα εἰς τὰ γένεια του, ἀλλ' αὐτὸς με μίαν ἀπότομη χειρονομία ἐκαταίθασε τὸ χέρι μου.

— Περίμενε, μοῦ εἶπε.

Καὶ εὐθὺς ἔβλεπε ἕνα μολυβδοκόνδυλο ἀπὸ τὴν σκέπη τοῦ γαλέκου του, καὶ σκαλίζει ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ νὰ εὕρῃ χαρτί· ἀλλὰ δὲν εὕρισκε. Τέλος πάντων παρατηρεῖ ἕνα φύλλο ἐπάνω 'ς αὐτὸ τὸ τραπέζι, τ' ἀρπάζει καὶ ἀρχίζει νὰ γράφῃ. Ἐγὼ, μ' ὄλην τὴν βία ποῦ εἶχα, τὸν ἐπερίμενα. Ἀλλ' ἐκεῖνος χωρὶς νὰ συλλογίζεται πλέον ἂν ζῶ ἢ δὲν ζῶ εἰς τὸν κόσμον, ἐμουντζούρωνε ὀλονὲν, καὶ κάπου κάπου ἐσταματοῦσε, καὶ ἐδάγκανε τὸ μολυβδοκόνδυλό του.

— Γράφε, γράφε, ἔλεγα μέσα μου, ἂν ἔμπο-ρέσης νὰ τὰ ξαναδιαβάσης, θάχης τύχη. Τί ὀνει-θοσκαλίσματα ἦταν ἐκεῖνα! καὶ ὕστερα λέγουν πῶς γράφει καλά!

— Εἶμαι 'ς τοὺς ὀρισμούς σας, τοῦ εἶπα.

— Ἐν δευτερόλεπτον καὶ ἐτελείωτα, μοῦ ἀπε-κρίθη.

Ἀλλὰ τὸ δευτερόλεπτον δὲν ἐτελείωνε καὶ ἐγὼ ἔστειλα ἐκεῖ ὀρθὸς, μετὰ τὸ ψαλίδι 'ς τὸ χέρι, κατα-ιδρωμένος ἀπὸ τὴν στενοχωρίαν μου. Αὐτὸς ὅμως τὴν δουλειά του ἔγραφε, ἐσταματοῦσε, ἐσήκωνε τὰ μάτια του ὕψηλά.

— Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε τῷ εἶπα, σήμερα ἔχω βιαστικὴ ἐργασία.

— Ἀ! βιάζεσαι; μοῦ εἶπε, καὶ ἐγὼ βιάζομαι. Καὶ ἀνοίξε τὴν πόρτα νὰ φύγῃ.

— Τὸ καπέλο σας, κύριε, τὸ καπέλο σας.

— Ἐχεις δίκαιον, μοῦ εἶπε με χαμόγελο, δὲν τὸ ἐσκέφθηκα.

Καὶ ἔφυγε χωρὶς νὰ κόψῃ τὰ γένεια του.

— Παιδιά! λεπτό δὲν ἔχομε νὰ χάσωμε, φωνάζω τότε. Θὰ πάτε εἰς τὰ σπήτια ποῦ θὰ σὰς στείλω. Κυττάξετε τὸν κατάλογον· ποῦ εἶνε ὁ κατάλογος; δὲν ἀκούετε; ποῦ τὸν ἐβάλατε τὸν κατάλογον;

— Κύριε, ἦτον ἐπάνω εἰς τὸ τραπέζι, μοῦ λέγει ἕνας ἀπὸ τοὺς ὑπηρετάς.

— Ἐπάνω 'ς τὸ τραπέζι; εἶσαι βέβαιος;

— Τὸν ἔβαλα μετὰ τὰ χέρια μου.

— ὦ! δυστυχία! αὐτὸ ἀκόμα μοῦ ἔλειπε.

Ἐπάνω 'ς τὸν κατάλογό μου ἔγραψεν ὁ Οὐγγὼ; . . Φίλε μου, τὸν κατάλογό μου μοῦ πῆρε μετὰ τὰς μουντζούραις του ἐπάνω. Καταλαβαίνεις τώρα πῶς μ' ἔκαμε νὰ χάσω τόσους πελάτας;

— Ἡσύχασε, καλέ μου Βρασσιέ, τῷ λέγει ὁ φίλος του, ὅστις ἦτο ἄνθρωπος με παιδείαν καὶ θαυμαστῆς τοῦ Οὐγγώ, ἡσύχασε. Ἄν τὸ τεμά-χιον ἐκεῖνο τοῦ χαρτίου δὲν εὕρισκετο ἐκεῖ ὅπως δεχθῇ τὴν ἐμπνευσιν τοῦ ποιητοῦ, ἡ γαλλικὴ ποίησις θὰ ἔχανε ἴσως ὀρειοτάτους στίχους, νὰ ἦσαι βέβαιος. Ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἔγινε ὁ συν-εργάτης τοῦ Βίκτωρος Οὐγγώ· τοῦτο δὲν εἶνε μι-κρὰ τιμὴ.

* K.

ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Χημικός τις Ἀγγλος, ὁ διδάκτωρ Pepper, ἀνεκρίνωτε πρό τινων ἐτῶν ἐν τινι τῶν μαθημά-των αὐτοῦ, ὅτι εἶχε παρασκευάσει δύο καὶ ἡμί-σειαν λίτρας σακχάρους ἐκ παλαιῶν υποκαμίσων. Ἡ ἀγγελία αὕτη οὐδὲν ἄλλο προσέκαλεσεν ἢ τὸ μείδιμα τῶν ἀκροατῶν του· πάντες ἐνόμισαν, ὅτι ὁ καθηγητὴς ἐμεγάλυνεν ὑπὲρ τὸ δέον τὸ πρᾶγμα, καὶ ὅτι ἡ ἐξ ἀσπρῶδούχων παρασκευὴ σακχάρους ἦτο ἀστείότης. Τὸ ἀληθὲς δὲν φαίνε-ται πάντοτε ὡς τοιοῦτον. Ὁ κ. Pepper εἶχε πράγματι μεταβάλλει εἰς σάκχαριν παλαιὰ ῥάκη, ἀλλὰ τὸ πείραμα ἔμεινεν ἐπὶ μακρὸν ἀνεφάρμο-στον. Ἐν τούτοις σήμερον ἤρξατο ἐν Γερμανίᾳ ἡ ἐκ ῥακῶν παρασκευὴ σακχάρους. Ἡ μέθοδος εἶνε κατ' ἀρχὴν ἀπλουστάτη.

Τὰ συλλεγόμενα ῥάκη κατεργάζονται διὰ τοῦ θεϊκοῦ ὀξέος καὶ μεταβάλλονται οὕτω εἰς δεξτρί-νην· αὕτη δὲ διὰ τοῦ γάλακτος τῆς τιτάνου ὑπο-βάλλεται μετὰ ταῦτα εἰς νέαν κατεργασίαν ἐντὸς θεϊκοῦ ὀξέος, τὸ ὁποῖον μεταβάλλει τὴν δεξτρί-νην εἰς γλυκίαν.

Ἡ γλυκία (glycose), καίτοι μὴ οὔσα κρυσταλ-λώσιμον σάκχαρον, εἶνε λίαν ἐν χρήσει εἰς παρα-σκευὴν γλυκισμάτων, πηκτῶν, τραγημάτων κτλ.

Ὅπως ἐννοηθῇ ἡ ὑπὸ τοῦ Pepper ἐπινοηθεῖσα μέθοδος, ἀνάγκη νὰ ἀναφέρωμεν ὅτι πλεῖστα οὐ-σίαι εἰσὶ δεκτικαὶ μεταβολῆς εἰς γλυκίαν.

Ἡ κυτταρίνη μάλιστα, ἐξ ἧς σύγκειται ὁ ἰ-νώδης τῶν ξύλων ἱστὸς, μεταβάλλεται εὐκολώ-

τατα εἰς δεξτρίνην καὶ γλυκίαν διὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ θεϊκοῦ ὀξέος. Εἰς τὴν βιομηχανίαν παρα-σκευάζουσι νῦν τὴν γλυκίαν ἐκ τοῦ ἀμύλου. Εὐ-νόητον εἶνε, ὅτι ἡ ἐκ τῆς κυτταρίνης τῶν ῥακῶν καὶ τῶν ξύλων παραγωγὴ αὐτῆς εἶνε οἰκονομι-κωτέρα. Ὅθεν φαίνεται, ὅτι θὰ ὑπάρχῃ οὐ μι-κρὸν ὄφελος εἰς τὴν παρασκευὴν τῆς σακχάρους ἐκ τῶν ξύλων. Πρὸς τοῦτο θὰ δυνάμεθα νὰ με-ταχειρισθῶμεν τὰ ῥάκη, τὸν ὀπὸν τῆς σημύδας, τῆς φηγοῦ, τῆς ζυγίας κτλ. Ἐκαστος τῶρα δύ-ναται νὰ φαντασθῇ ὁπόσα σεράπια καὶ γλυκύ-σματα θὰ δυνάμεθα νὰ παρασκευάσωμεν διὰ μιᾶς ὑλοτομίας!

Ἄλλο τῆς χημείας παράδοξον φαινόμενον εἶνε ἡ ἐκ φυτικῶν ἰνῶν, τοῦ ξύλου, κτλ. παραγωγὴ χάρτου. Ἀλλὰ, τοῦ ξύλου χρησιμεύοντος πρὸς παραγωγὴν σακχάρους, ἀνάγκη νὰ ἀναζητήσω-μεν ἀλλαχοῦ τὴν πρώτην πρὸς παρασκευὴν τοῦ χάρτου ὕλην. Οἱ κ. Denng καὶ Σα, χημικοὶ ἐκ Βιέννης, προηγήθησαν εἰς τοῦτο τῶν ἄλλων. Πα-ρασκευάζουσι δηλ. χάρτην, καὶ χάρτην λευκὸν καλῆς ποιότητος, ἐκ τῶν περιττωμάτων τῶν βο-ῶν, τῶν ἀγελάδων καὶ τῶν ἵππων, ζώων τρεφο-μένων διὰ τροφῆς φυτικῆς. Ἐξάγουσι δηλ. τὴν ἐν τῇ ὕλῃ ταύτῃ ἐνεχομένην κυτταρίνην λίαν κα-θαράν, καὶ ἄλλα κατώτερα προϊόντα, ἅτινα μετα-χειρίζονται ὡς λιπάσματα ἢ διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς βιομηχανίας. Ἡ μέθοδος εἶνε, λέγουσιν, οἰ-κονομικὴ καὶ ἤδη ἐν τῇ βιομηχανίᾳ ἐν χρήσει.

* H.

[Journal des Débats].

ΦΙΛΟΠΟΝΙΑ

Μακρὸν θ' ἀπετέλει κατάλογον, λέγει πού τῶν κριτικῶν μελετῶν τοῦ ὁ Taine, ἡ ἀναγραφὴ τῶν ἀφανῶν ἀφοσιώσεων, δι' ὧν ὑφίσταται καὶ ἀνα-πτύσσεται ἡ κοινωνία, καὶ αἵτινες συντελοῦνται ἐν σιγῇ, δίχως ἐμφάσεως, ἐστὶν ὅτε δ' ὑπὸ ἐπι-φάνειαν εὐθυμίας ἀδιαφόρου καὶ φιλοκόσμου σε-πτικισμοῦ. Οὗτος μὲν ἀπώλεσε τὸν ἔτερον τῶν ὀφθαλμῶν του ἐνεκα τῆς ἐπιμόνου διὰ τοῦ μι-κροσκοπίου παρατηρήσεως ἀνατομικῶν προπαρα-σκευασμάτων· ἐκεῖνος ἐδαπάνησε μῆνας, ὅπως ἐξακριβώσῃ τὰς αἰτίας τῆς σήψεως, ὥστε δὲν ἡ-μέσω οὕτωσι πνιγνῶς δυσουμίας, ὥστε δὲν ἡ-δύνατο νὰ παραμείνῃ πλέον τοῦ λεπτοῦ συνεχῶς παρατηρῶν· ἄλλος διέρχεται δύν μῆνας ἀναδι-πρῶν εἰκοσакισχιλίους σελίδας παλαιῶν βιβλίων, ὅπως συλλέξῃ τέσσαρας παρατηρήσεις περὶ νόσου τινός. Γνωρίζω ἕνα, ὅστις κατακλινομένων τῶν τέκνων του καὶ τῆς συζύγου του, μετὰ τὸ πέ-ρας τῆς δεκαῶρου ἐπιουσίου αὐτοῦ ἐργασίας, ἐρ-γάζεται τὸ ἥμισυ τῆς νυκτός πρὸς συγγραφὴν ὁ-φῆς πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον κατὰ τὸ μετα-ξὺ τῶν ὥρων τοῦ γραφείου του διάστημα ἐξέμαθε τὴν ἑβραϊκὴν καὶ τὴν ἑλληνικὴν. Σημειώσατε, ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁ ἐργαζόμενος ἔχει σύζυγον

ἀπικιτούσαν πύλους, θυγατέρα δεομένην προικὸς, υἱὸν ὃν πρόειπε νὰ θέσῃ ὑπὸ τροφὸν ἐν ἐκπαιδευτηρίῳ, οἰκογένειαν ὑπολαμβάνουσαν ἐκ τῆς ἀδικουμένην δόξης δὲν ἐργάζεται ἐπικερδῶς καὶ δι' αὐτήν. Ἡ ἐργασία ἐν τούτοις συντελεῖται, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Γαλλίᾳ, καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς Παρισίοις, ἐνθα ὁ ἀνὴρ εἶνε μᾶλλον ἐπιβεβαρυμένος ἢ ἀλλοχοῦ, ἐνθα αἱ δαπάναι τῶν πρὸς τὸ ζῆν εἰσὶν ἀδρότεροι, ἐνθα ἡ πρὸς τὴν πολυτέλειαν ῥοπή εἶνε σφοδρότερη, ἐνθα ἡ σύζυγος δὲν ἐγκαρτερεῖ ὡς ἡ τοῦ δεινῆς μεγάλου Γερμανοῦ ἀσιανολόγου, νὰ μαγειρεύῃ καὶ νὰ πλύνῃ διὰ τῶν ἰδίων τῆς χειρῶν. Πῶς διορθοῦται τὸ πρᾶγμα; Τοῦτο δὲν ἐξηγεῖται ἄλλως εἰμὴ διὰ τῆς παντοδυναμίας τῆς ἰδέας· αὐτῆς ἐμπερορημένος ὁ ἄνθρωπος χωρεῖ πρὸς τὰ πρόσω, μὴ προσέχων πρὸς τὰς πληγούσας αὐτὸν βάπτους. Ὁποῦ ἐπιστήμη, διαχείρισις, δημόσιον κατὰστημα, εὐρίσκονται καὶ Λιττὲρ καὶ Βουρνόφ δευτέρως τάξεως, ἀπλοῦ στρατιῶται, λοχίαι ἂν θέλετε, ἐν τῇ καρτερικῇ στρατιᾷ, ἧς οὗτοι εἰσὶν οἱ λοχαγοὶ, ἀλλ' οἵτινες, ὡς οἱ λοχαγοὶ τῶν διηλθόντων τὸν βίον τῶν, ὀλιγοροῦντες ἐκ αὐτῶν. Ἡ μεγίστη αὐτῶν λύπη εἶνε ὅτι ὑπηρετοῦσι πολὺ ὀλίγον, ὅτι μένουσι μὲ τὸ ὄπλον εἰς τὴν χεῖρα ἀναμένοντες νὰ χρησιμοποιοῦνται.

Κ *

Τὸ κατωτέρω χάριεν ποιημάτων τοῦ Τανταλίδου ἐδημοσίευσεν τὸ πρῶτον ἐν τινὶ ἐφημερίδι ἐκδοθείσῃ ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ 1875 ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀλήθεια». Ἐπειδὴ δὲ τῆς ἐφημερίδος ταύτης ὀλίγοι μόνον ἀριθμοὶ ἐξεδόθησαν καὶ εἰς ὀλίγα ἀντίτυπα, καὶ ὡς ἐκ τούτου τὸ ποίημα δύναται νὰ θεωρηθῇ σχεδὸν ἀνέκδοτον, ἀναδημοσίευσεν αὐτὸ ἐνταῦθα, πεποιθὼς ὅτι εὐχαρίστως θέλει ἀναγνωσθῇ ὑπὸ τῶν συνδρομητῶν τῆς «Ἑστίας».

Σ τ. Δ.

Η ΜΑΝΟΥΛΑ

Θὰ χάσω τὰ μυαλά μου,
Ἀκόμη χθὲς, θαρρῶ,
Ἐδῶ 'ς τὰ γόνατά μου
Τὴν χόρευα μωρό.

Πότ' ἄρχισε νὰ τρέχῃ,
Πότ' ἄρθρωσε 'μιλιά!
Κ' ἐπρόφθασε νὰ ἔχῃ
Παιδί 'ς τὴν ἀγκαλιά!

Γιὰ διὲς ἐκεῖ, γιὰ διέ την!
Καμάρωσε κορμί.
Μητέρα, λέγει, πέ την,
Μητέρα; κι' ἄς νὰ μὴ!

Τῆς τό 'δωσαν κουκλάκι
Νὰ παίζει, νὰ περᾷ·
Κ' ἐκείνη γιὰ παιδάκι
Τὸ 'πῆρε καὶ γυρᾷ.

Μὰ νὰ κι' αὐτὸ τὰ στήθια
Τ' ἀφράτα τῆς ζητεῖ.
Μὴν εἶνε, λὰς, ἀλήθεια,
Καὶ τῶκαμεν αὐτή;

Τί τρυφερὴ μανούλα!
Τί βρέφος θελκτικόν!
Τί ἄνθος! τί δροσόβλα!
Τί σύμπλεγμα γλυκόν!

Τὰ χάνω ὅταν γυρίσω
Ἀντάμα νὰ τὰ διῶ.
Ποῖο πρῶτα νὰ φιλήσω
Δὲν ξέρω ἀπὸ τὰ δύο.

Τῇ 21 Νοεμβρίου, 1869.

ΗΑΙΔΕ ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Παρουσιάζε τις προχθὲς εἰς τὸν βουλευτὴν Α' ἐφημερίδα μυρία ἐπισωρεύουσιν κατ' αὐτοῦ.

— Κύτταξέ 'δὼ τί σοῦ γράφουν, φίλε μου· σὲ ἔχουν ἀφανίσει.

— ὦ! ὀλίγον μὲ μέλει.

— Ναί, μὰ οἱ ἐκλογεῖς σου τί θὰ 'ποῦν δι' ὅλ' αὐτά.

— Καὶ μήπως ξέρουν νὰ διαβάξουν;

* *

Μετὰ τῶν ἡμερῶν, ἐξερχομένου Φρειδερίκου τοῦ μεγάλου τῶν ἀνακτόρων του, ἐπλησίασεν αὐτὸν στρατιώτης καὶ εἶπε· — Μεγαλειότατε, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σὰς εἶπω ἓνα λόγον. — Ἐνα μόνον, ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς μετὰ σπουδῆς, διότι ἂν εἶπες δύο, σὲ κρεμῶ.

Ὁ στρατιώτης παρουσιάσας πρὸς αὐτὸν ἀναφορᾶν, δι' ἧς ἐξητεῖτο τὸν προβλεπόμενον του,

— Ὑπογράψατε, ἀνέκραξεν.

Ὁ βασιλεὺς θαυμάσας τὴν ἀγχίνοιαν αὐτοῦ παρεδέχθη ἀσμένως τὴν αἵτησίν του.

* *

Ὁ κ. *Α, ὅστις δὲν διαλάμπει ἐπὶ εὐφυΐᾳ, ἔχει μικρὸν υἱόν, ὅστις ἡσθένησεν ἀπὸ τυφοειδῆ πυρετόν. Ὁ ἐπισκεφθεὶς τὸν υἱὸν ἱατρός δὲν ἀπέκρυπεν ἀπὸ τὸν πατέρα, ὅτι ἡ ἀσθένεια τοῦ τέκνου του ἦτο πολὺ σοβαρά.

— Ναί, τὸ γνωρίζω, ἀπεκρίθη ὁ πατήρ, τὸ γνωρίζω. Ὅτε ἤμην μικρὸς, ἡσθένησα καὶ ἐγὼ ἀπὸ τυφοειδῆ πυρετόν, καὶ ὁ ἱατρός εἶπεν εἰς τοὺς γονεῖς μου· — «Ἡ ἀσθένεια αὕτη εἶνε πολὺ σοβαρά, διότι ὁ ἀσθενὴς ἢ θ' ἀποθάνῃ, ἢ θὰ μείνῃ ἐφ' ὅρου ζωῆς ἡλίθιος». Λοιπὸν, ἱατρέ μου, τὸ βλέπετε, δὲν ἀπέθανα.

* *

Σκέψεις τοῦ Saadi:

Οὐδέποτε πρέπει νὰ ταραττῇ τις τὴν πηγὴν ἐξ ἧς ἐπιεν, οὔτε νὰ κακολογῇ τὴν γυναῖκα, τὴν ὁποίαν ἠγάπησε.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ἡ φύσις ἀπαιτεῖ ὅπως οἱ νόμοι καὶ ἡ κυβερνήσις ἔθλους τινὸς ἀρμόζονται πρὸς τὸν χαρακτῆ-

ρα αὐτοῦ, καθὼς καὶ τὸ ὕδωρ εὐρίσκει τὴν ἰδίαν ἰσοσταθμίαν. Οἱ μὲν εὐγενεῖς λαοὶ κυβερνῶνται πάντοτε εὐγενῶς, οἱ δὲ ἀμαθεῖς καὶ διεφθαρμένοι ἀγενῶς. Ἡ δὲ πείρα ἀποδεικνύει ὅτι ἡ ἀξία καὶ ἡ ἰσχὺς κράτους τινὸς ἐξαρτῶνται μᾶλλον ἐκ τοῦ χαρακτῆρος τῶν πολιτῶν ἢ ἐκ τοῦ εἶδους τῶν νόμων. (Σμαίλς).

* * Ἡ ἱκανότης ἄνευ τῆς φιλοδοξίας εἶνε πρᾶγμα τόσον σπάνιον, ὅσον σύνθημα εἶνε ἡ φιλοδοξία ἄνευ τῆς ἱκανότητος. Ὁ ἄνθρωπος ὅστις γεννᾶται μὲ πτέρυγας θέλει νὰ τὰς τανύσῃ μετὰ κρότου. Ἀλλὰ πλείστοι ὅσοι δοκιμάζουσι ν' ἀρθῶσιν εἰς τὸν αἰθέρα, ὅπως ὁ Ἴκαρος, μὲ πτερὰ κήρινα.

* * Αἱ ὠραιοτέροι παραινέσεις ὑγιοῦς ἠθικῆς εἰσὶ πολλάκις ἥττον ἰσχυραὶ τῶν βελῶν τῆς σατύρας, καὶ οὐδὲν διορθοῖ τοὺς πλείστους τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον τῆς γραφικῆς παραστάσεως τῶν ἐλαττωμάτων αὐτῶν. Τὰ ἐλαττώματα προσβάλλονται καιρίως ἐκτιθέμενα εἰς τὸν περίγελον ἀπάντων. Ὁ ἄνθρωπος εὐκόλως ὑποφέρει τὰς ἐπιτιμήσεις, ἀλλ' οὐδαμῶς τὸ σκῶμμα. Ἀνέχεται μὲν νὰ κατηγορηθῇ ὡς κακὸς, οὐχὶ ὅμως καὶ ὡς γελοῖος. (Μολιέρους).

* * Ὁ φιλάργυρος δὲν εἶνε κύριος τῶν χρημάτων του, ἀλλὰ τὰ χρήματα εἶνε κύρια αὐτοῦ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἄρχαιός τις ἀξιοματικὸς τοῦ γερμανικοῦ στρατοῦ κατοικῶν νῦν ἐν Λεψία, ἀφοῦ ἐνησχολήθη ἐπὶ τινι χρόνῳ περὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἐξυρρέσεως δραστηρίου μέσου δυναμένου νὰ προστατεύσῃ τοῦλάχιστον τὸ στῆθος τοῦ στρατιώτου κατὰ τῶν ἐχθρικών σφαιρῶν, ἐξετέλεσεν ἀρτίως πειράματα ἐφελκυσάντα τὴν προσοχὴν τῶν στρατιωτικῶν κύκλων. Ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ μνηστήντος ἀξιοματικοῦ μηχανικός τις κατεσκεύασεν εἰδός τι πλακὸς πάχους 1 καὶ 1/2 ὑποχιλιομέτρου καὶ ζυγίζουσας 1075 γραμμάρια. Ἡ πλάξ αὕτη ἐτέθη ὑπὸ δοκιμασίαν τὴν 22 Ἀπριλίου παρελθόντος. Ἐπὶ 8 βλημάτων διὰ καρβίνου Μαρτίνι ριφθέντων εἰς ἀπόστασιν 175 μέτρων καὶ ἐπιτυχόντων, δύο μόνον ἐβλάψαν τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῆς. Ἐκ δύο δὲ ἄλλων, ἅτινα τὴν προσέβαλον εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον, τὸ δεύτερον μόνον διέπρασσε διαμπαξ τὴν πλάξ, τὰ δὲ λοιπὰ ἐλάχιστον μόνον ἔχοντες ἐπαφῆκαν. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ὑπεχρέωσε τοὺς ἐνδιαφερομένους νὰ ἐξακολουθήσωσιν τὴν μελέτην τοῦ προκειμένου ζητήματος, νὰ δὲ πειράματα θὰ λάβωσι χώραν λίαν προσεχῶς.

Ἀναγινώσκωμεν εἰς τὴν *Sphaire* τοῦ Λονδίνου τὰ ἐπόμενα ἱκανῶς περιεργα περὶ τῆς σχέσεως τοῦ οἴνου καὶ τῶν κηλίδων ἐν τῷ ἡλιακῷ δίσκῳ.

Ὁ κ. Henri Waldner ἐμελέτησεν, ὡς λέγουσι, τὴν μεταξὺ τῶν κηλίδων τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς ποιότητος τῶν τρύγων ὑφισταμένην σχέσιν. Κατεσκεύασε πίνακας, κατέστρωσεν ὑπολογισ-

μοὺς, οἵτινες, ἐὰν ὧσιν ἀκριβεῖς, ἐπιβεβαιώσουσι τὴν θεωρίαν τὴν ἀφορώσαν εἰς τὴν συνάφειαν τῶν δύο εἰδῶν τῶν φαινομένων, ἧτις ἔδοσεν ἡδη ἀφορμὴν εἰς ζωηρὰς συζητήσεις. Τὰ ἔτη καθ' ἃ ὁ ἡλιακὸς δίσκος φέρει τὰς ἐλαχίστας κηλίδας, ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὰ εὐροα ἔτη, τ' ἀνάπλιν δὲ πρὸς τὰ ὑγρὰ καὶ ἀτυχῆ ἔτη, καθ' ἃ συνέβησαν πολλαὶ πλημμύραι καὶ κατέπεσε πολλὰ χάλαζα. Τοιουτοτρόπως τὰ ἔτη 1810, 1823, 1834, 1844, 1856, 1867 καὶ 1876, κατὰ τὰ ὁποῖα ὁ ἥλιος δὲν εἶχε σχεδὸν κηλίδας, ἀνταποκρίνονται πρὸς τὰ περιφημότερα ἔτη τοῦ αἰῶνος ἡμῶν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν τρύγων, ἥτοι τὰ 1811, 1822, 1846, 1857, 1868, καὶ 1875.

Ὁ κ. Waldner ὑπελόγησε, βασιζόμενος ἐπὶ διδομένων, ἅτινα δὲν δυνάμεθα ἐνταῦθα νὰ ἀναγράψωμεν, ὅτι τὸ προσεχές ἔτος, ὅπερ μέλλει νὰ παραγάγῃ ἐξαιρετικῶς καλὸν οἶνον, εἶνε τὸ ἔτος 1887 ἢ 1888. Ἐν τούτοις σμικρύνει ὀλίγον τὴν σπουδαιότητα τῆς προρρήσεως ταύτης προσθέτων ὅτι ἀδιάκοπον ψυχὸς ἠδύνετο νὰ μηδενίσῃ τὰς βασιμωτέρας ἐλπίδας. Ὁ καθηγητὴς Ροδόλφος Οὐόλφ, διευθυντὴς τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου τῆς Ζυρίχης, προσεκληθὴν ὑπὸ τῶν Ἑλβετῶν ἀμπελοπογῶν νὰ ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς αἰσιοδόξου προρρήσεως τοῦ κ. Waldner τῆς ἀφορώσης τὰ ἔτη 1887 καὶ 1888.

Καθ' ἃ τὰ *Ἡμερήσια Νέα* τοῦ Λονδίνου ἀγγέλλουσιν, ἐν τῷ μεγάλῳ ταχυδρομείῳ ἐν Λονδίῳ θέλουσι προβῇ εἰς δοκιμὰς, ἃς τὸ κοινὸν θὰ παρακολουθήσῃ μετ' ἐνδιαφέροντος καὶ συμπαιθείας. Ὁ γενικὸς διευθυντὴς τῶν βρετανικῶν ταχυδρομείων ἀπεφάνθη ὅτι ἀριθμὸς τις κωφαλάων δύναται νὰ χορηγηθῇ ἐν τῷ πρὸς διαχώρισιν τῶν ἐφημερίδων ταχυδρομικῷ τμήματι, τῆς δὲ γνώμης αὐτοῦ ταύτης πρόκειται νὰ γείνη προσεχῶς ἢ ἀποπειρᾶ.

Πρό τινος εἶχονεν ἀναφέρει ἐνταῦθα ὅτι ὁ ἰδιοκτήτης θεάτρου τινὸς ἐν Νέᾳ Ὠόκη προσηνέγκε βραβεῖον ἐκ 10,000 δολλαρίων (φ. 50,000) εἰς τὴν γυναῖκα ἐκείνην, ἧτις ἠθέλην ἀναγνωρισθῇ ὑπὸ ἀποφάσεως πραγματωμένων ὡς ἀξία τοῦ βραβείου τῆς καλλονῆς καὶ ἐκτεθῇ εἰς θέαν τοῦ κοινοῦ ἐπὶ 2 μῆνας, 6 ὥρας καθ' ἑκάστην. Ὁ ἀριθμὸς τῶν διαγωνισθεισῶν κυριῶν ἦτο ἄπειρος, ἀλλ' ἡ ἀναγορευθεῖσα ὡς ἡ ὠραιότερη γυνὴ τῆς μεγάλης Δημοκρατίας εἶνε ἡ ἠθοποιὸς Λουίζα Μοντάνη. Ἐχει λαμπρὰν μέλαιναν κόμην καὶ ὠραιστάτους γαλανοὺς ὀφθαλμούς. Ἡ ἐμφάνισις τῆς ἐνώπιον τοῦ κοινοῦ θέλει ἴσως νὰ παραμυθῇ τοὺς στερηθέντας τὴν χονδροτέρην γυναικα τῆς Ἀμερικῆς, ἧτις ἔφερε τὸ ὄνομα ἀρρόστατον, ἀπέθανε δὲ πρό τινος χρόνου. Ἡ γυνὴ αὕτη ἐζύγιζε 575 λίτρας· τὸ φέρετόν της εἶχε μῆκος 7 ποδῶν καὶ πλάτος 3.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν καθ' ὅλην τὴν γῆν ὑπαρχόντων ἱππῶν ὑπολογίζεται εἰς 58 ἐκατομμύρια.

περίπου. Ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τούτου ἀνήκουσιν εἰς μὲν τὴν Αὐστροουγγαρίαν 3,486,000, εἰς τὴν Γαλλίαν 3,000,000, εἰς τὴν Ῥωσίαν 21,470,000, εἰς τὴν Γερμανίαν 3,352,000, εἰς τὴν Μεγάλην Βρετανίαν 2,255,000, εἰς τὴν Τουρκίαν 1,000,000, εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας 9,504,000, εἰς τὴν Ἀργεντινὴν Δημοκρατίαν 4,000,000, καὶ εἰς τὸ Καναδά 2,624,000.

Πλουσιώτατός τις Ἀγγλος, ὁ λόρδος Δ. . . ἐσχάτως ἀφίχθεις εἰς Παρίσιους εἶνε τὸ ἀντικείμενον τῆς περιεργείας καὶ τέρψεως τῶν Παρισινῶν.

Ἀναβαίνει ἵππον, ὅστις ἔχει τὸ μὲν χροῖμα φαιδρὸν καὶ ποικιλόστικτον, τὸ δὲ βᾶδισμα εἰς ἄκρον καλπαστικόν.

Ἐν τῇ προμετωπίδι αὐτοῦ εἰσι προσκεκολλημένοι δύο παρωπίδες ὅμοιαι πρὸς τὰς τῶν ἐξευγμένων ἵππων καὶ ὑπ' αὐτάς ἐν πελώριον ζεῦγος διόπτρων.

Ὁ φαιόστικτος ἵππος, ὁ εὐνοούμενος τοῦ Λόρδου Δ. . . ἐγένετο μύσφ συνεπιείχ συλβεθικότος ἐν κυνηγεσίῳ. Εὐφρῆς δὲ τις κτηνίατρος τῇ βοηθείᾳ ἐμπείρου ὀρθοαυτολόγου κατεσκεύασε τὸ ζεῦγος τῶν εἰρημένων διόπτρων, δυνάμει τῶν ὁποίων ὁ ἵππος ἀνέκτησε τὴν ὀξυδέρκειαν τῆς νεαρῆς αὐτοῦ ηλικίας.

Ὁ μέγας μουσουργὸς Auber, ἥδη προβεβηκώς τὴν ηλικίαν, κατήρχετο τὴν κλίμακα τοῦ «Μεγάλου μελοδράματος» μετὰ φίλου τινὸς τῆς νεότητός του.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ δύο γέροντες ὑπεβαστάζοντο ἀμοιβαίως ἐν τῇ καταβάσει τῆς κλίμακος,

— Ἀ, ἄ, εἶπεν ὁ φίλος, κάμνομεν ὥς νὰ ἤμεθα γέροντες.

— Τί τὰ θέλεις, ὑπέλαβεν ὁ Auber, εἶνε ἀνάγκη, ἀφοῦ διὰ νὰ ζήσῃ τις μακρόβιος πρέπει νὰ γηράσῃ.

Ἐν Ῥουμανίᾳ εἰκοσιπέντε νεάνιδες δοῦσαι ἐξετάσεις τῆς τηλεγραφικῆς ἔλαβον θέσεις εἰς 25 διάφορα μέρη τοῦ Κράτους.

Ἡ θεσιθρία δὲν εἶνε ἀσθένεια ἐπιπολάζουσα μόνον ἐν Ἑλλάδι. Ἀπὸ τῆς εἰς τὴν ἀρχὴν ἀνόδου τοῦ νῦν προέδρου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς βροχὴ αἰτήσεων πρὸς διορισμὸν εἰς δημοσίας θέσεις κατέκλυσε τὸ προεδρικὸν μέγαρον. Ὁ γραμματεὺς τοῦ προέδρου ἔσχε τὴν ὑπομονὴν νὰ κατατάξῃ εἰς χωριστὰς κατηγορίας τοὺς λόγους, οὓς οἱ αἰτοῦντες ἐπικαλοῦνται ὅπως ἀγρεύσωσι τὸν ποθοῦμενον διορισμὸν ἕκαστος. Εὖρε λοιπὸν ὅτι 1900 πρόσωπα ζητοῦσι θέσεις ὡς ὑπάρξαντες συμμαθηταὶ τοῦ προέδρου· ὑπὲρ τοὺς 400 καυχῶνται ὅτι τὸν ἐχόρευσαν ἐπὶ τῶν γονάτων των· 430 ὅτι τοῦ ἔδωσαν καλὰς συμβουλὰς· 742 τοῦ ἐδάνεισαν χρήματα· 13 ἰσχυρίζονται ὅτι τὸν ἐξήγαγον ἀπὸ τὰς φλόγας! 22 πλοίαρχοι ὅτι τὸν εἶχον ναύτην εἰς τὰ πλοιά των· 932 ὅτι συνεταξείδυσαν μετ' αὐτοῦ καὶ τέλος 7,329 ὅτι προσῆπον ὅτι μίαν ἡμέραν

ὅλ' αἰνῆς πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν!

Κατὰ τὸ ἔτος 1880 διημείφθησαν κατὰ τὸν «Αἰῶνα» ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ Κράτους τηλεγραφήματα ἰδιωτικὰ 293,865, ἀπεστάλησαν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν 29,398, ἐλήφθησαν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ 33,428 καὶ διήλθον τῆς Ἑλλάδος διηνητὴ τηλεγραφήματα 40,581. Ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν τηλεγραφημάτων, ὑπολογιζομένων καὶ τῶν τελῶν τῶν ἐπιστήμων, εἰσεπράχθησαν δρ. 432,525, 40, ἐκ δὲ τῶν ἐξωτερικῶν δρ. 121,208,31, ἥτοι ἐν ὅλῳ δρ. 553,723,71. Αἱ δὲ δαπάναι, καθ' ὃλον τὸ ἔτος, ἀνῆλθον εἰς δρ. 553,620. Ἡ ἔκτασις τῶν ἐναερίων γραμμῶν ἦν χιλιόμετρα 3573, ἡ δὲ τῶν συρμάτων 4580. Τὰ γραφεῖα ἠριθμοῦντο εἰς 88, ἐξ ὧν 6 διαρκοῦς ὑπηρεσίας, ἐργαζόμενα νυκθήμερον, 17 ὑπηρεσίας πλήρους ἡμέρας, καὶ 65 ὑπηρεσίας περιορισμένης. Ἐν ἅπασιν τοῖς γραφεῖοις τούτοις ἐγένετο χρήσις 157 μηχανῶν τοῦ συστήματος Μόρς.

Κατὰ τὴν ἐπίσημον στατιστικὴν τῆς Κυβερνήσεως τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν οἱ κατὰ τὸ 1800 ἀποδιδασθέντες εἰς Ἀμερικὴν μετανασताὶ ἀνέρχονται εἰς 372,880. Εἰς ἈΝΑΓΝΩΣΤΗ

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Αἱ ἐκ λίπους κηλίδες ἀπαλείφονται προστριβόμεναι διὰ τῶν διαλυτικῶν τούτου μέσων· πρὸς τοῦτο τίθεται τὸ κηλιδωμένον ὑφάσμα ἐπὶ ἀναποτικοῦ χάρτου (στυποχάρτου), καὶ χύνεται σάβδον ἐπὶ τῆς κηλίδος βενζίνη ἢ αἰθέρ ἢ καθαρὸν τερεβινθέλαιον (νέφτι), τρίβεται δ' ἐλαφρῶς τὸ ὑφάσμα δι' ἰδίου ὑφάσματος μέχρις ἐντελοῦς ἐξαφανίσεως τῆς κηλίδος· αἱ ἐκ κηροῦ ἢ στεαρίνης κηλίδες ἀπαλείφονται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἀφοῦ ὅμως πρότερον τήξωμεν ταύτας δι' ὑποθέρμουν σιδήρου, ἐπιταχυνομένης οὕτω τῆς ἀπαλείψεως· κηλίδες ἐξ ἐλαιοχρώματος ἢ ῥητίνης, ἂν μὲν εἶνε πρόσφατοι, ἀπαλείφονται ταχέως προστριβόμεναι δι' ἰδίου ὑφάσματος ἐντὸς τερεβινθέλαιου ἐμβαπτιζομένου, ἂν δὲ ξηραὶ, μαλακύνονται τὸ πρῶτον ἀλειφόμεναι ἐπὶ τινος ἡμέρας δι' ἐλαίου ἢ νωποῦ βουτύρου, εἴτα δὲ προστριβόνται τὸ πρῶτον διὰ τερεβινθέλαιου, εἴτα διὰ βενζίνης μέχρις ἐντελοῦς ἀπαλείψεως· κηλίδες ἐκ τείου ἢ ζύθου ἢ ἰθρῶτος ἀπαλείφονται δι' ἀμμωνιακοῦ ὕδατος προστριβόμεναι, κηλίδες δὲ ἐξ ὕδατος καὶ κόνεως μόνον παραχρῆστα δι' οἰνοπνεύματος ἀπαλείφονται τάχιστα· κηλίδες ἐκ σακχαρώδους ἢ μέλιτος ἀπαλείφονται ταχέως τὸ πρῶτον διὰ θερμοῦ ὕδατος προστριβόμεναι, εἴτα δὲ δι' οἰνοπνεύματος· κηλίδες δὲ τέλος ἐξ οἴνου ἐρυθροῦ, ὀπωρῶν ἢ καὶ μελάνης ἀπαλείφονται διὰ διαλύσεως δξάλυκου ἢ τρυγικοῦ ὀξέος προστριβόμεναι, ταχύτερον δὲ διὰ χλωρισμοῦ ὕδατος ἢ καὶ μίγματος ἐξ ἡραιωμένου ὑδροχλωρικοῦ ὀξέος καὶ χλωρικοῦ καλίου.